

TÉMA ČÍSLA

OLOMOUCKÝ REKORD DÁRCOVSTVÍ MAJÍ LIDÉ NA HANÉ V KRVI

Dobrovolničení má smysl.
Oboustranně

5

Vodu v Nemilance začali
regulovat také bobří

17

Divadlo zavedlo hlídání dětí
během představení

28

Nový Golf

Golf
50 let

Kombinovaná spotřeba a emise CO₂ modelu Golf: 5,2–6,6 l / 100 km, 118–150 g/km.
Vyobrazený vůz nemusí odpovídat cenové nabídce a může obsahovat prvky příplatkové výbavy. Více na volkswagen.cz

Autorizovaný prodejce Volkswagen

AUTOCENTRUM OLOMOUC s.r.o.

Horní lán 445/1, 783 01 Olomouc, www.autocentrumolomouc.com

INZ2411096

Bezpečně na cestách Volkswagen Užitékové vozy v edici Safe plus

Caddy Safe plus již od
589 900 Kč

Multivan Safe plus již od
1 147 020 Kč

Amarok Safe plus již od
1 209 879 Kč

Kombinovaná spotřeba paliva a emise CO₂: Multivan: 6,3–9,8 l / 100 km a 166–221 g/km. Amarok: 10,1–10,4 l / 100 km a 265–272 g/km. Caddy: 0,5–7,5 l / 100 km a 10–170 g/km. Maximální zvýhodnění akčních modelů Safe plus v porovnání s průměrnou neakční výrobcem doporučenou cenou daného modelu platnou v období posledních 30 dní. Uvedené ceny jsou s DPH, pokud není uvedeno jinak.

**Užitkové
vozy**

Autorizovaný prodejce Volkswagen

AUTOCENTRUM OLOMOUC s.r.o.

Horní lán 445/1, 783 01 Olomouc, www.autocentrumolomouc.com

INZ2411097

V TOMTO ČÍSLE

DATA HACKATHONU PROMLUVILA, NEJLEPŠÍ BYLA PARKOVACÍ APLIKACE

Akce programátorů a grafiků, která byla několikadenním soutěžním workshopem, přinesla výstupy pro Smart City.

8

SPONTÁNNÍ SBĚRATEL ROZHOVOR S PAVLEM KONEČNÝM

Jeho vášní je art brut, tedy umění v neškolené syrové podobě. Svou sbírku chce nyní předat Muzeu umění.

21

9

OLOMOUC V LISTOPADU: VŠECHNY PODOBY DESIGNU

Druhý ročník Olomouc Design Days patří milovníkům moderního designu a trendů v kreativních odvětvích.

29

RAKOUSKÁ SEZONA VYVRCHOLILA NA AMBASÁDĚ VE VÍDNI

Svatováclavskými slavnostmi na velvyslanectví ve Vídni vyvrcholila olomoucká Rakouská sezona.

11

TABULÁK ZVELEBUJE VEŘEJNÝ PROSTOR STREET ARTEM

Za poslední rok a půl vzniklo na území Tabulového Vrchu pět nových maleb, které výrazně oživily veřejný prostor.

AMERIČTÍ HASIČI BYLI S VÝCVIKEM SPOKOJENI

Během jednoho týdne měli Američané možnost zažít vše, co k hasičům patří. Od sportu po hašení v podzemí.

30

GLOSA

Nikdy mě nepřestane udivovat, jak rychle a kolik lidí u nás se hlásí na pomoc, když se stane neštěstí. Lidé mají potřebu „něco udělat“. Někdo se přihlásí jako dobrovolník u organizace nebo přímo v zasažené obci, jiný uspořádá sbírku potřebných věcí, další

navarí guláš a přinese záchranářům a zasaženým, někdo pošle peníze do veřejné sbírky. Dobrovolníci si berou v práci dovolenou, přerušují živnost, nabídnou svá auta, studenti odloží zkoušky...

Dobrovolnictví není „práce zadarmo“. Všechny spojuje nasazení, ochota, spolupráce, touha pomoci a společně

to zvládnout. Ve výsledku jsou to tisíce odpracovaných hodin, které dávají naději, že zase bude dobře. Pro mě je to důkaz, že dobro v lidech stále existuje.

Simona Dohnalová
ředitelka Centra sociální
prevence Olomouc

Máte zkušenost s dobrovolnictvím a má podle vás smysl?

ANO

Lucie Kutilková
na volné noze

Určitě má smysl, sama pomáhám. Právě teď po povodni jsem zorganizovala sbírku všeho potřebného a věci jsem vozila do postižených oblastí na Jesenícku.

ČÁSTEČNĚ

Jiří Matysík
průvodce

Když jsem zrovna neměl zaměstnání, tak jsem to využil k dobrovolnické činnosti na Charitě. Zrovna začínala válka na Ukrajině, tak jsem se zapojil do pomoci uprchlíkům. Měl jsem z toho moc dobrý pocit.

NE

David Dosoudil
student

Zatím jsem se jako dobrovolník žádné pomoci neúčastnil, chybí mi na to čas. Potřebné to je, vážím si všech, kteří to dělají.

OZNÁMENÍ

Nadace Malý Noe a Vojenská nemocnice Olomouc pořádají 8. listopadu benefiční koncert. V Klášterním Hradisku vystoupí od 19 hodin **Jiří Pavlica & Hradišťan**.

Vojenské, lovecké, civilní a sportovní palné zbraně ze sbírek Vlastivědného muzea v Olomouci a Východočeského muzea v Pardubicích představuje od 7. listopadu výstava nazvaná **Příběhy palných zbraní**.

Přednáška Martiny Mertové **Cesta k sídlišti** přiblíží poválečnou bytovou výstavbu v Olomouci. Naslouchat můžete 12. listopadu od 17 hodin v Červeném kostele.

Do 12. listopadu mohou školáci pojmenovat letošní vánoční strom. Výtvarně zpracované návrhy se jménem vánočního stromu mohou děti poslat nebo přinést na radnici paní Martině Novotné.

Crossoverový koncert Moravské filharmonie **Malý princ** s Janem Cinou se koná 5. prosince od 19 hodin. Císař zavede

posluchače do moudrého a laskavého světa, kde vše, co je důležité, je očím neviditelné. Spolu s ním zazpívá Kateřina Bohatová, večer povede dirigent Kryštof Marek.

Desatero smyslů je přednáška Jaroslava Petra, který se zabývá biologií reprodukce. Koná se v úterý 26. listopadu od 18 hodin v besedním sále Muzea umění.

Vánoční jarmark pořádá sdružení Jitro 23. listopadu ve svém areálu v Mozartově ulici. Sváteční atmosféru a pohodu na duši i na těle si můžete užít od 9 do 13 hodin a k tomu můžete nakoupit i vánoční dekorace.

Cestopis **Srí Lanka** ve dvou večerech 21. a 22. listopadu se koná od 18 hodin v uměleckém klubu Unie výtvarných umělců Olomoucka na Dolním náměstí č. 7. Tři měsíce na ostrově očima dvou Evropanů přiblíží Lukáš Sochor. Vstup je volný.

Benefiční koncert pro dětský paliativní tým mobilního hospice Nejste sami se koná ve středu 27. listopadu od 18 hodin v Červeném kostele. Pořádá spolek Berlička a vystoupí Marie Forestová a ZUŠ Campanella.

Ve čtvrtek a pátek 28. a 29. listopadu se hraje v Centralu divadlo Lachende Bestien: Jako lvi aneb Sestup a vzestup pana B. **Epilog Divadelní Flory** je přístupný za 390/200 korun.

Sbírka vlčích máků pro válečné veterány funguje deset roků, letos ale v nové formě, kdy budou vlčí máky nabízet v ulicích přímo vojáci, což je osvědčený a úspěšný zahraniční model. Sbírka vznikla jako společný projekt ministerstva obrany a Charity. Pomáhá vojákům, válečným veteránům a jejich blízkým v tíživých životních situacích. Pomáhá trvale i dětem po padlých a tragicky zemřelých vojácích ve službě.

Vědecká knihovna přijala v roce 2021 dar téměř 3000 svazků judaik pocházejících ze soukromé knihovny profesora Gada Freudenthala. Jedná se o unikátní sbírku zaměřenou na středověkou židovskou filozofii, teologii, poezii, historii, náboženské dějiny, ale také na arabské vědy a islamologii. Knihovna proto pořádá 14. listopadu od 17 hodin workshop ke zpracování hebrejských titulů v českém prostředí vhodný nejen pro knihovníky a studenty judaistiky, ale také další zájemce z řad odborné i neobdobné veřejnosti se základní znalostí hebrejštiny.

27. listopadu se od 18:30 hraje v Divadle na cucky na Dolním náměstí **Úvod do současné trapnosti** s podtitulem Instruktaž k radostnému přežívání na trhu práce. Praktický průvodce srandou, kterou zažije člověk v pozdním kapitalismu od kolébky do hrobu. Jakože sociologické makropohled nebo něco jako divadelní adaptace stejnojmenné knihy Jakuba Ryšky a Pavla Šplíchala, která vznikla na základě oceňovaného blogu Prigl.cz. Skutečně krásy je ve světě třísměnných provozů pramálo, a tak nám ji musí někdo vyrobit.

VOLNÁ VSTUPENKA

STAVOTECH
stavební a technický veletrh

MODERNÍ DŮM

OLOMOUC

Výstaviště Flora

7. – 9. 11.

 Stavotech

**SPOŘÍME
ENERGIE!**

 omnis
pořadatel veletrhu

T: 608 711 422, nasadil@omnis.cz, www.omnis.cz

INZ2411098

OHLÁŠENÉ UZAVÍRKY SILNIC A KOMUNIKACÍ

do 8. listopadu Na Zábraní úplná uzavírka – oprava přejezdu
do 10. listopadu Tyršova, Bartošova uzavírky – výměna kabelů
do 15. listopadu Čajkovského úplná uzavírka křižovatky
do 18. listopadu Norská úplná uzavírka
do 1. prosince Chválkovická uzavírka směr z města

do 5. prosince
do 15. prosince
do 29. prosince

Holická úplná uzavírka – náhrada přejezdu
Hraniční, Čajkovského, Brněnská částečná uzavírka
Hraniční, I. P. Pavlova, Okružní úplná uzavírka – stavební úpravy křižovatek

DOBROVOLNIČENÍ MÁ SMYSL. OBOUSTRANNĚ

Dobrovolníci z magistrátu, Olomouckého kraje i univerzity spojili síly a vyrazili společně pomáhat na povodněmi poničené Jesenicko. Dobrovolníci se ale činili i na jiných místech. Význam jejich práce nikdy nepřijde vnívat.

Již potřeťi vyrazili dobrovolníci z řad zaměstnanců Magistrátu města Olomouce pomáhat. Zaměstnanecké dobrovolnické dny se mezi úředníky staly oblíbenými. Přinášejí totiž nejen potřebnou pomoc na místě samotném, ale také dobrý pocit díky vykročení z běžné denní rutiny a z okamžitě viditelných výsledků fyzické práce.

JANA DOLEŽELOVÁ

Povodeň se prohnala například cyklo-kempem Černý Potok, ale i samotným městem Vídnava. Ve vodou poničených domech pomáhala skupina 32 lidí z olomouckého magistrátu.

„Pomáhali jsme ve dvou bytovkách, kde bydleli převážně starší lidé. Pořád je tam moc práce a lidé mají strach, že brzy přijde zima. Byli jsme rádi, že můžeme pomoci, a taky bylo zajímavé sledovat, jak se lidem alespoň na chvíli vrací radost a jsou šťastní z toho, jaký kus práce jsme pro ně za ten den stihli udělat. Povodně jsou pořád plní, popisují do detailu, jak se voda blížila a co kvůli tomu zažili,“ svěřil se s dojmy z první linie ve Vídnavě vedoucí odboru strategie a řízení Zdeněk Bogoč.

Podle tajemníka magistrátu Marka Černého bude zapotřebí pomáhat lidem postiženým povodní ještě hodně dlouho. „Někteří zaměstnanci magistrátu tam pomáhali už dříve na vlastní pěst a teď se k nim přidali i další desítky díky společnému dobrovolnickému dni. Jejich aktivity si opravdu cením,“ uvedl tajemník Černý.

Individuálně i společně

Zaměstnanci magistrátu dostali možnost čerpat osobní volno cíleně věnované pomoci v zaplavených oblastech. Využil ho například Jan Pospíšilík z odboru

sociálních věcí. „Přišlo mi přirozené se do této dobrovolnické činnosti zapojit, o to víc, když mám k té oblasti vztah, protože jsem tam nějakou dobu žil. V Zátoru jsme hlavně odklízeli bahno. Ve skladu potravinové banky v Olomouci jsem pak pomáhal třídít zboží,“ vysvětlil Pospíšilík.

Kromě pomoci po povodních má za sebou olomoucký magistrát také dva dobrovolnické dny věnované městským a neziskovým organizacím. Zapojit se do práce v městských parcích, v zoo, na Sluňákově nebo třeba v městské knihovně mohli úředníci během podzimního dobrovolnického dne v loňském roce i letos na jaře. Michaela Semeniuková vzpomíná na den strávený v olomoucké zoo jako na velký duševní relax.

„Odklízeli jsme popadané a staré větve, ze kterých se potom dělá štěpka pro zvířata, nebo jsme zasívali trávník v prostoru před vchodem do zoo. Nejenom, že jsem si opravdu psychicky odpočinula, ale bylo to vážně milé. Pokaždé, když teď půjdu do zoo, tak si vzpomenu na to, že ten trávník jsme pomáhali sít, a uvidím, že tam po nás opravdu něco zůstalo. Navíc jsme měli možnost poznat se víc mezi sebou s kolegy i se zaměstnanci zoo,

kteří jsou neuvěřitelní srdcaři,“ vysvětlila pracovnice Kontaktního místa pro bydlení, proč se určitě plánuje zúčastnit i dalších dobrovolnických dní.

Fyzická práce jako psychický refresh

Organizované dobrovolnické dny pro své zaměstnance pořádal magistrát v loňském roce poprvé. Postupně stoupá nejen zájem z řad úředníků, ale také se rozšiřují možnosti, kde je možné se zapojit.

„Zpočátku panovala drobná nejistota, ale lidé si mezi sebou sdílí své dojmy a těší se na příští příležitost přiložit ruku k dílu nebo inspirují další kolegy. Ty ohlasy jsou veskrze pozitivní – je to refresh pro hlavu, má to smysl, práce je za mnou hned vidět. To je ve zkratce zpětná vazba, která se nám schází od účastníků dobrovolnických dní,“ řekla náměstkyně primátora Kateřina Dobrozemská a zdůraznila, že stejně pozitivní reakce přicházejí z organizací, kde olomoučtí úředníci pomáhali. „Ti lidé se tam opravdu nejdou ulít, je za nimi vidět obrovský kus práce. Myslím, že to dává smysl oboustranně,“ dodala náměstkyně Dobrozemská.

Ruku k dílu připojilo počátkem října přes dvě stě zaměstnanců univerzity, magistrátu a krajského úřadu poprvé společně. Všechny tři instituce se ve stejném termínu spojily poprvé a v trendu chtějí pokračovat.

Chcete se přidat k dobrovolníkům? Na webu olomouc.eu/dobrovolnictvi najdete seznam organizací, které nabízejí prostor dobrovolníkům z řad veřejnosti. Jejich úroveň a kvalitu garantuje statutární město Olomouc.

Moravské divadlo a Moravskou filharmonii povede od Nového roku David Gerneš

Rada města Olomouce na konci října rozhodla, že novým ředitelem sloučené instituce Moravské divadlo a Moravská filharmonie se stane dosavadní manažer procesu slučování a ředitel divadla David Gerneš.

Radní přijali doporučení výběrové komise, která zasedla 21. října. Zájemci se mohli hlásit od letošního června do září, nakonec komise vybírala ze dvou jmen. Nový ředitel nastoupí do funkce k 1. lednu 2025, kdy právě nová instituce vznikne.

V souvislosti se sloučením dvou stávajících příspěvkových organizací vyhlásilo statutární město Olomouc 27. června výběrové řízení na ředitele či ředitelku nové kulturní instituce, která vznikne k 1. lednu a ponese název Moravské divadlo a Moravská filharmonie.

Dva uchazeči

Předpoklady pro tuto funkci byly vysokoškolské vzdělání v oboru ekonomickém, právním nebo uměleckém, nejméně pět let praxe v řídicí funkci, manažerské a organizační schopnosti, orientace v oboru a všeobecný kulturní přehled, občanská a morální bezúhonnost a aktivní znalost nejméně jednoho světového jazyka.

„Hledali jsme také někoho, kdo zná principy fungování a financování příspěvkové organizace, orientuje se v oblasti dramatického umění, symfonické hudby, kultury obecně a veřejné správy a je schopen komunikovat s odbornou veřejností a médii. Do 20. září, kdy byla uzávěrka přihlášek, se přihlásili dva uchazeči,“ přiblížil náměstek primátora pro oblast kultury Viktor Tichák.

Výběrová komise, v níž zasedli dva členové koalice, jeden zástupce opozice, jeden zástupce odborových organizací divadla a čtyři odborníci z divadelní i hudební oblasti, se sešla 21. října. Ze dvou přihlášených vybrala stávajícího ředitele Moravského divadla Olomouc Davida Gerneše.

Bez hudebních odborářů

„Doufali jsme, že zájemců se přihlásí víc, protože lhůta na přihlášky byla opravdu dlouhá. Přesto můžu konstatovat, že vybraný kandidát všechny požadavky splňuje a také jeho koncepce komisi zaujala. Rád bych také podotkl, že navzdory napadání ze strany odborové organizace filharmoniků nebo některých opozičních zastupitelů probíhalo výběrové

řízení zcela otevřeně. Opozice měla v komisi svého zástupce, takže na celý proces dohlížela, odboráři filharmonie tuto možnost nevyužili, přestože jim byla nabídnuta,“ komentoval průběh řízení náměstek Tichák.

Ekonomická soběstačnost

Ke sloučení obou kulturních institucí v jeden právní subjekt se zachováním dvou orchestrů přistoupilo vedení města jakožto zřizovatel z důvodu větší hospodárnosti a soběstačnosti, efektivit vyňaložených financí a lepšího využití potenciálu obou stávajících institucí. Ekonomická soběstačnost obou firem se podle odborné analýzy, kterou si radnice nechala vypracovat, pohybuje mezi 11 a 15 procenty. Jedním z cílů transformace je využití zjištěného potenciálu obou institucí ke zvýšení tohoto procenta pomocí vlastních výnosů.

Právě na to se chce zaměřit i nový ředitel kulturní instituce. „Chci divadlo a filharmonii vést s pokorou a respektem k historii obou institucí i s ohledem na jejich společnou budoucnost, soustředit se na další rozvoj jejich umělecké činnosti a udržení současné kvality a šíře kulturní nabídky. Primárním cílem bude stabilizovat situaci a poté začít nastavovat dlouhodobě udržitelný model financování,“ uvedl David Gerneš.

Kandidáti měli při výběrovém řízení předložit koncepci, jak by se nově vzniklá instituce měla rozvíjet nejen ekonomicky, ale i odborně. Při samotném výběrovém řízení zazněla řada dalších dílčích doporučení a témat, které budou do koncepce doplněny. Koncepce směřování divadla a filharmonie následně projde jednáním garanční rady nové instituce i rady města. Předložené koncepce, stejně jako další informace o procesu slučování, najdete na webu filharmoniea-divadlo.olomouc.eu. ■ jed

OZNÁMENÍ

Vážení milovníci kultury a návštěvníci divadla a filharmonie, rádi bychom Vás touto cestou informovali, že s účinností od 1. 1. 2025 dochází ke sloučení příspěvkových organizací Moravské divadlo Olomouc a Moravská filharmonie Olomouc.

Od tohoto data se nástupnická organizace bude jmenovat Moravské divadlo a Moravská filharmonie, příspěvková organizace, se sídlem tř. Svobody 432/33, 779 00 Olomouc, IČ: 001 00 544.

I když se tyto dvě kulturní organizace spojují pod jednu organizaci, činohra, opera a balet Moravského divadla Olomouc, stejně jako koncerty symfonického orchestru Moravské filharmonie Olomouc budou nadále probíhat pod dosavadními značkami.

Rádi bychom Vás také ujistili, že tato změna nemá žádný dopad na platnost či podmínky stávajících smluvních vztahů. Všechny již zakoupené vstupenky a abonmá zůstávají v platnosti.

Děkujeme Vám za dosavadní přízeň a těšíme se na další společná setkání v divadle i koncertní síni.

VEŘEJNÉ PROJEDNÁNÍ

Přijďte se 20. listopadu seznámit s návrhy a diskutovat o novém parkovacím domě v Poupětově ulici.

Investiční záměr města představí architekt Lukáš Blažek z ječmen studia a zástupci z Kanceláře architekta města Olomouce.

Veřejné projednání se koná od 17 hodin v zasedací místnosti Výstaviště Flora (nároží Wolkerovy a Zamenhofovy). ■ mmo

Data hackathonu promluvila, nejlepší byla parkovací aplikace

V polovině října se v Olomouci konal druhý ročník hackathonu. Akce programátorů, web designérů a grafiků, která nese jméno vytvořené spojením anglických slov hack a marathon, se letos zabývala především dopravou a bezpečností. Vzhledem k tomu, že se jedná prakticky o několikadenní soutěžní workshop, následovalo na konci hackathonu i vyhodnocení.

Implementaci do Smart City nejlépe zvládl tým NTL-CUP s chytrou parkovací aplikací, která vyhledává volná parkovací místa. Druhé místo z olomouckého

hackathonu si odnesl tým DataQ – Safevision za rozpoznávání útočnicka se zbraní pomocí kamerových systémů. Třetí skončili Střelci s Neboj App. Navrhli navigační aplikaci, která vyhledá bezpečnou cestu domů.

Cenu za nejlepší business potenciál získal tým Trix za návrh chatbota pro stránky Olomouc Tourism.

Olomoucký hackathon pořádalo statutární město společně s Olomouckým krajem a Univerzitou Palackého. Zúčastnilo se ho deset soutěžních týmů a jeden jednotlivec. Probíhal v Envelopa Hubu. ■ mmo

Univerzitní business camp bude o udržitelném podnikání

Udržitelnost v podnikání jako cesta k dlouhodobému úspěchu je tématem letošní konference UP Business Camp. V pátek 22. listopadu čeká na všechny nadšence do podnikání série přednášek, workshopů, přehlídka startupů a také bohatý doprovodný program.

„Téma udržitelnosti považujeme za klíčový prvek v každém podnikání. Na letošní konferenci chceme ukázat,

že podnikání a udržitelnost mohou jít ruku v ruce a přinést oboustranný prospěch – jak ekonomický, tak i environmentální a společenský,“ vysvětlil Petr Kubečka, ředitel Vědeckotechnického parku UP.

Mezi hlavními řečníky vystoupí zástupce udržitelně fungující společnosti Sonnentor, majitel olomoucké sítě holičství Doe's Barber Shop nebo

český startup Green Future, který se zaměřuje na termochemickou recyklaci plastů.

Nedílnou součástí UP Business Campu bude také Startup Show, která otevře možnosti začínajícím podnikatelům a je pořádána ve spolupráci s Inovačním centrem Olomouckého kraje. Kompletní program je dostupný na webu www.upbc.cz. ■ dtx

Stolní i nástěnné kalendáře 2025

Mějte na stole i na zdi ty nejhezčí fotky Olomouce.

Kalendáře na příští rok seženete v Informačním centru Olomouc nebo na e-shopu. eshop.olomouc.eu

Stolní kalendář

85 Kč

Nástěnný kalendář

120 Kč

OLOMOUC

Budte jako Pauser. Zkuste umělecké stipendium v Luzernu

Tvůrčí pobyt pro fotografy, malíře nebo kohokoliv dalšího z oblasti kreativních průmyslů ve švýcarském Luzernu je vypsán na období od 21. dubna do 15. června příštího roku. Přihlásit se musíte do konce listopadu.

Lucern je město obklopené horami a jezerem, které nabízí bohatou přírodní inspiraci pro tvorbu a oplývá živou kulturní scénou, včetně galerií, muzeí, divadel a hudebních festivalů. Město Luzern hradí ubytování v ateliéru kulturního centra Neubad a poskytuje příspěvek na životní náklady. Letos tam takto poprvé pobýval Tomáš Junker tvořící pod jménem Pauser. To vše se promítlo v jeho cyklu jedenácti obrazů, které v Lucernu namaloval. Vytvořená díla jsou do 9. listopadu vystavena v galerii Art Rubikon.

Co vše musí uchazeč doložit, jaké jsou podmínky a kam podat přihlášku, je zveřejněno na stránkách olomouc.eu/atelier. ■ pok

OLOMOUC V LISTOPADU: VŠECHNY PODOBY DESIGNU

Druhý ročník Olomouc Design Days patří v Olomouci všem milovníkům moderního designu a trendů v kreativních odvětvích, příznivcům originálních nápadů a řešení i nadšencům pro tvoření originálních výrobků.

Olomouc Design Days odstartovala verisáž výstavy Sklizeň 2024, tentokrát s podtitulem Zaseto. Vyklíčeno. Dozráno. Kurátorský výběr produktů regionálních tvůrců z různých uměleckých odvětví zaplnil prostory Studia G21 na Dolním náměstí. Stovka bodů v programu láká na prezentace lokálních tvůrců, výstavy či diskuse, ale také řadu workshopů a akcí pro celou rodinu.

„Design week, ale na celý měsíc – tak by se asi dalo shrnout, na co se mohou Olomoučané a návštěvníci města těšit. Novým festivalem, který jsme v loňském roce uvedli poprvé, chceme popularizovat kulturní a kreativní odvětví, propojit

OLOMOUC DESIGN DAYS V ČÍSLECH

96 eventů
38 programových partnerů
33 tvůrčích dílen
13 výstav

» olomoucdesigndays.cz

tvůrce a veřejnost a také vzbudit v lidech zájem o kreativní obory, design, architekturu nebo třeba umělecká řemesla,“ uvedl náměstek primátora Viktor Tichák.

Nově univerzita i design cafe

Ke dvěma hlavním organizátorům z loňského roku, kterými jsou statutární město Olomouc a Inovační centrum Olomouckého kraje, se letos nově připojila i Univerzita Palackého.

„Program festivalu obohatíme o dvě tematické víkendové konference zaměřené na využití AI v kreativních odvětvích a využití 3D tisku pro kreativce. Mimoto se návštěvníci mohou těšit na přednášku Olomouc ve filmu nebo pravidelné kreativní workshopy v UPointu,“ vyjmenovala prorektorka Andrea Hanáčková.

Na více než tři desítky vzrostl také počet programových partnerů a k institucím, jako jsou muzea, knihovny a menší galerie, se letos přidávají další spolky a tvůrci. Díky tomu se program téměř zdvojnásobil.

„Věřím, že z téměř stovky akcí si vybere každý, a těším se na společná setkání, třeba i nad šálkem dobré kávy ve speciálním designovém hrníčku,“ řekl ředitel Inovačního centra Olomouckého kraje Tomáš Dostál. Milovníky kávy zaujme spojení olomouckých kaváren a pražičen

s místními výrobci keramiky a porcelánu, kteří budou společně nabízet kávu do lokálního designu.

Výchovou k designu

„Všemi aktivitami se snažíme propojovat tvůrce a veřejnost, vzbudit zájem o kreativní obory,“ podotkl za organizátory Radim Schubert z oddělení kultury magistrátu. Cestou je vzdělávání. Střední škola designu a módy z Prostějova představí trendy v oblékání na módní přehlídce Fashion show: Impulse in pulse. Dům dětí a mládeže připravil několik workshopů a Základní umělecká škola Miloslava Stibora chystá na druhý listopadový víkend tvůrčí dílnu. Výchovu talentů v praxi ukáže symposium vedené světoznámým floristou Robertem Bartolenem v oranžerii ve Smetanových sadech. Tam také bude výstava Generace Brusel: deset stoletých, která oslaví 100. výročí narození deseti osobností českého designu skla a keramiky a připomene jména jako Jaroslav Ježek, Jitka Forejtová, Pavel Hlava nebo Věra Lišková. Současný design se zase představí v Telegraph Loft.

Design na každém kroku

Design bude viditelný všude. Novinka Dizajn Display promění ulice centra města v jednu velkou galerii – výlohy nejen aktuálně nevyužívaných budov totiž zaplní nejnovější realizace lokálních produkčních designérů. ■ jau

Vánoční trhy začnou 24. listopadu

Vánoční strom se na Horním náměstí rozsvítí v neděli 24. listopadu. Děti z olomouckých škol pro něj zatím hledají jméno a pořadatelé Vánočních trhů pracují na tom, aby je Olomouc měla opět nejkrásnější v Česku.

Letošní trhy zahájí po rozsvícení stromu v 18 hodin koncert Michala Davida. V dalších dnech budou na náměstí hrát Hazudecay, Bluesberg, Fleret nebo Lukáš Mareček. ■ ise

Město dětem: nová družina a také nová třída ve školce

Nové prostory pro děti budou mít od příštího školního roku ve školní družině na Svatém Kopečku a v mateřské škole Čajkovského. Stavební práce začínají, město tak pokračuje v rozsáhlých investicích do svých školských zařízení.

Investice za více než 56 milionů korun bude u svatokopecké Základní školy Dvorského probíhat do října příštího roku. „Nevyužívaný panelový objekt bývalého učiliště přestavíme pro potřeby školní družiny, a to včetně vybavení interiéru. Součástí projektu je i nová přístavba. Zároveň dojde k úpravě venkovních ploch a vybudujeme také venkovní hřiště s umělou trávou pro malou kopanou,“ popsal rozsah stavebních

úprav investiční náměstek primátora Miroslav Tichý.

Samozřejmostí je také zateplení budovy. „Dokonce tam budeme dělat zelenou střechu, čímž školu na Svatém Kopečku přiřadíme k dalším školským zařízením, kde už jsme zavedli energetická opatření,“ dodal náměstek Tichý. Převážnou část investičních nákladů pokryje dotace z Integrovaného regionálního operačního programu.

Nová třída s kapacitou 25 dětí vznikne do letních prázdnin v Mateřské škole Čajkovského. „Nevyužívanou část objektu v areálu školky opravíme a vybudujeme tam jednu samostatnou třídu včetně zázemí pro děti i pro personál,“ přiblížil náměstek Tichý, na co se mohou rodiče

a jejich děti z blízkého sídliště už v příštím roce těšit.

Město se snaží navyšovat kapacitu v mateřinkách, kde to prostorové a stavebně-technické možnosti objektů dovolují. „Chceme uspokojit co největší část poptávky. Zároveň vnímáme trend, že rodiče chtějí využívat školek už od útlejšího věku dětí. K umístění mladších dětí však mateřské školy často nejsou uzpůsobené, proto postupně vznikají také nové dětské skupiny,“ vysvětlil náměstek.

V případě rozšíření kapacity ve školce na Čajkovského se jedná o investici ve výši 13,3 milionu korun, kdy necelou polovinu nákladů pokryje opět dotace z Integrovaného regionálního operačního programu. ■ jau

O pohár primátora

Ve čtvrtek 10. října proběhl na Svatém Kopečku v areálu zoo a blízkém okolí tříadvacátý ročník branného závodu pro žáky základních škol *O putovní pohár primátora města Olomouce*.

Pro 17 pětičlenných družstev byla připravena trasa v délce 3,6 kilometru, na které účastníci plnili úkoly z topografie, zoologie, botaniky, zdravotvídy nebo činností spojených s mimořádnými událostmi. Trať byla doplněna o dovednostní úkoly v podobě střelby z laserové pistole, lanové dráhy, hodů míčky na přesnost a hodů šipkami.

Nejlépe se s nástrahami tratě vypořádalo družstvo ze Základní školy Demlova, druhé místo obsadila ZŠ Tererovo náměstí a třetí místo vybojovali žáci ze ZŠ Bohuňovice. ■ dtx

Škola v Pavlovičkách slaví 95 let

Poprvé se dveře základní školy v Pavlovičkách otevřely 1. října 1929. Tématikou devadesátých pátých narozenin je prokán celý tento školní rok a zanedlouho se na webu školy objeví také výsledky projektové činnosti žáků, které návštěvníky stránek přenesou zpět do roku 1929.

Škola se již nyní ale pomalu připravuje na kulaté výročí, které bude mít za pět let.

„Snažíme se shromáždit fotografie školy – interiéru i exteriéru, noviny či knihy z roku 1929, ve kterých je zmínka

o naší škole. Předměty z této doby by nám pomohly při navození dobové atmosféry,“ uvedla za současnou Základní školu Gorkého Anna Švarcová. Pokud byste tyto věci měli k zapůjčení či okopírování a byli ochotni je škole poskytnout, obraťte se na kancelář školy, telefon 585 392 098. Po zaevidování bude vše opět řádně vráceno. ■ dtx

SOUSEDSKÉ SETKÁNÍ NA MASARYČCE POMOHOLO CHOMOUTOVU

V neděli 22. září odpoledne proběhlo na tradičním místě, na roku Masarykovy třídy a Zeyerovy ulice, čtvrté sousedské setkání obyvatel městské části Nové Hrodolany.

„Hlavním motivem letošního ročníku bylo vybrání finančních prostředků na pomoc povodněmi zasaženému

Chomoutovu. Přemýšleli jsme, jak pomoci, a pak nás napadlo zapojit návštěvníky naší akce,“ popsal předseda komise městské části Svatopluk Binder. Díky štědrosti návštěvníků se povedlo vybrat téměř 14 tisíc korun, které byly předány komisi městské části Chomoutov. Ta za ně nakoupila dezinfekční prostředky a další potřebný materiál.

Na akci kromě již tradičních hudebních vystoupení kapel Mladá krev, Fly Tomorrow, soutěže o Masarykův talíř, opékání špekáčků, swapu oblečení a knih, akrobacie a her pro malé i větší mohli letos návštěvníci ochutnat exotickou polévku šorba a zázvorové pivo. Komentovaná prohlídka se letos týkala prostoru kolem dnes již neexistujícího hotelu Široký.

Letos na Masaryčce slavily stovky lidí i díky pomoci Martiny Svatošové, Bary Borákové a Aleše Prstka. ■ dtx

Všichni za jednoho aneb peníze pro chomoutovskou zeleň

Komise olomouckých městských částí drží při sobě. Povodní postiženému Chomoutovu přispějí ze svého rozpočtu na obnovu zeleně. Každý, kdo může, v rámci svých možností pomůže.

Povodní poškozená zeleň se musí vykácet a vysadit nová. Náklady přesáhnou 375 tisíc korun. „Po kontrole zdravotního stavu stromů v Chomoutově a poškozeného nově založeného záhonu u točny autobusů bude nutné vykácet dva letité jírovce u kapličky v ulici Hrachoviska, protože se u nich objevily i plodnice rezivce. Jedná se

o agresivní houbové onemocnění stromů, zvláště pak u starých stromů, které byly delší dobu zatopené povodňovou vlnou. Dále musíme vykácet mladou dvouřadou alej patnácti hlohů v Dalimilově a zrekonstruovat část travino-trvalkového záhonu v točně autobusu, který byl vysázen loni v oplocené vegetační ploše kolem pomníku,“ shrnula Jitka Štěpánková z oddělení městské zeleně.

Chomoutov tak dostane dva nové jírovce – růžově kvetoucí kultivar i hlohovou alej. Obnova čeká i vodou a bahnem zničený záhon. ■ pok

PŘÍSPĚVKY PRO CHOMOUTOV z jiných městských částí (v Kč)

Droždín	20 000
Chválkovice	27 000
Neředín	10 000
Pavlovičky	20 000
Povel	80 000
Řepčín	100 000
Svatý Kopeček	14 000
Topolany	30 000
Týneček	15 000

Tabulák zvelebujeme prostor street artem

Za poslední rok a půl vzniklo na území Tabulového Vrchu pět nových maleb, které výrazně oživily veřejný prostor. Iničátorem je městský radní a předseda komise městské části Lukáš Krbeček, který se netají svým záměrem kultivovat městské prostředí. „Místa, kterými denně procházíme, jsou důležitá. Zvláště v podzimním období mohou ošklivá a zanedbaná zákoutí působit až depresivně. Street art je skvělou variantou, jak tato místa proměnit,“ prohlásil Krbeček.

Ve spolupráci se Street Art Festivalem vznikly na Tabulovém Vrchu tři malby na výměňkové stanici na rohu ulic Stiborova a Zelená. „Při výběru jsme vždy dbali na rovnováhu mezi uměleckou stránkou a přizpůsobením malby

konkrétní lokalitě. Naše práce inspirovala také společnost ČEZ, která si nechala svou nedalekou rozvodnu také ozdobit povedenou malbou,“ doplnil předseda Krbeček.

Tím ale proměna veřejného prostoru neskončila. „Nedávno jsme dokončili výmalbu podchodu před poštou na Foerstrově. Nechtěli jsme, aby působil nepříjemně. Partnerem byla sousední komise Olomouc-západ, protože podchod tvoří pomyslnou hranici mezi našimi městskými částmi. Nové motivy a barvy dodaly prostoru čerstvý nádech a zlepšily atmosféru pro kolemjdoucí. Navíc odkaz hudebního skladatele Josefa Bohuslava Foerstra dokresluje propojení s lokalitou,“ uvedl Krbeček. Aktivita Tabulového Vrchu podle něj ukazuje, že

street art má sílu proměnit veřejný prostor, vdechnout mu nový život a zlepšit estetický dojem. ■ dtx

OLOMOUCKÝ REKORD DÁRCOVSTVÍ MAJÍ LIDÉ NA HANÉ V KRVÍ

Krev není voda. Uměle vyrobít nejde a jediný způsob, jak ji získat, je odběrem od dárce. A mezi dárci vyniká Ondřej Chotěnovský z Olomouce. Dosáhl rekordního počtu 630 odběrů, vzal si medaili a za dva týdny šel darovat krevní destičky. Takže už je na čísle 632.

PAVEL KONEČNÝ

Olomoucká transfuzní stanice září novotou, je po rekonstrukci, a když se zeptáte informatika z olomouckého magistrátu, na co při odběrech myslí, odpoví, že na nic. „Vlastně si tím chodím i vyčistit hlavu. Při odběru nejčastěji relaxuji,“ prohlásil Ondřej Chotěnovský (na titulní straně).

U jeho jubilejního odběru nechyběl ani prezident Českého červeného kříže Marek Jukl. Právě on před nějakými třiceti lety Chotěnovského k dárcovství inspiroval. „Tehdy jsem studoval matematickou informatiku na přírodovědecké fakultě a on v tu dobu byl asistentem na katedře algebry a geometrie. O dárcovství jsem uvažoval dříve, ale on způsobil, že jsem se tehdy rozhodl. Když jsem pak nastoupil do zaměstnání, měl jsem ve firmě kolegu, který chodil pravidelně darovat, tak jsem šel poprvé s ním. To bylo v lednu 2000,“ vzpomněl Chotěnovský, dnes český rekordman v dárcovství. Počtem odběrů překonal Jána

Žylu z Orlové, který zůstal na čísle 628 a věk mu už další odběry nedovolí.

Červené krvinky zůstávají lékařům k dispozici 42 dnů. Plazma vydrží déle a lze z ní vyrobit i krevní deriváty na zastavení krvácení nebo se použije pro výrobu očkovací látky. Naproti tomu krevní destičky vydrží jen pět dnů a neustále se s nimi musí pohybovat na speciální třepečce.

„Krevní destičky jsou proto vzácné. Stává se, že musíme vytipovaným dárcům telefonovat, aby přišli k odběru, zvláště ve dnech delšího volna, třeba přes Vánoce nebo Velikonoce,“ uvedla primářka olomouckého transfuzního oddělení Dana Galuszková.

To potvrdil i Ondřej Chotěnovský. „Kolikrát jsem daroval krevní destičky na Silvestra nebo Nový rok. To pro mě není žádná výjimka,“ řekl. Koneckonců dával krev i v den, kdy se mu před 12 lety narodila dcera.

Šedivé úterý

Transfuzní stanice má hned za odběrovou místností pracoviště, kterému říkají výrobná. Tam se krev zpracovává před skladováním. Následuje šokové zmrazení na minus 30 stupňů tak, aby si všechny její složky, zejména bílkoviny podílející se na srážení krve, uchovaly plnou aktivitu. Šokových zmrazovačů je plná místnost a připomínají vinotéku.

„Vidíte, v úterý tady bývá prázdno, v pátek plno. Většina dobrovolných dárců chodí nejráději v pátek, protože pro ně poté následuje volno,“ vysvětlila Lucie Dubanská z transfuzního oddělení.

Podobné periody má u dárců i oblíbené období. „Takže kolem Vánoc máme krve plno, ale v létě málo, protože jsou všichni na dovolených. Navíc po příjezdu třeba z Egypta mají všichni měsíc odklad, po Chorvatsku dva týdny,“ naznačila Dubanská.

Muži mohou krev dávat každých deset týdnů, ženy po dvanácti. I to někdy hraje roli na stavu zásob. A pak jsou to krevní skupiny, Rh faktory a RhD antigen. Ondřej Chotěnovský má nejen skvělou skupinu 0 RhDminus, která je využívána na novorozenecká oddělení, pro rychlou záchranu krvácejících pacientů a létá ve vrtulníku, jeho fenotyp je tak vzácný, že jeho krev vozí na operace třeba do Prahy. Když to popisuje personál transfuzky, s nímž se Chotěnovský už dobře zná, tak skromný informatik mlčí a tiše se usmívá. Spočítali mu, že zachránil dobrých 1500 lidí. Je pátek a byl na odběru. „Ale do práce přesto půjdu,“ ujišťuje rychle.

REKORDY A ODMĚNY

Do České knihy rekordů pronikl Ondřej Chotěnovský 20. září. S 630 odběry překonal dosavadního rekordmana Jána Žylu z Orlové, jenž měl o dva odběry méně. „Už darovat nemůže, takže mě nepřekoná,“ podotkl Chotěnovský.

Světovým rekordmanem je Australan James Harrison. Krev daroval od 18 do 81 let 1173krát.

Bezplatné či bezpříspěvkové dárcovství dává lidem možnost odečíst si tři tisíce korun od základu daně za každý odběr a pobídky různých forem jim poskytují i města. V Olomouci je to program dopravního podniku Kapka pas pro držitele Zlatých medailí (za 40 odběrů), díky kterému si mohou koupit lacinější roční tramvajenku za 365 korun.

Za peníze

Plazmaferetická centra, která za odběr krevní plazmy začala platit, působí v Česku od roku 2006. Za jeden odběr dostane dárce, či spíše prodejce, 900 korun.

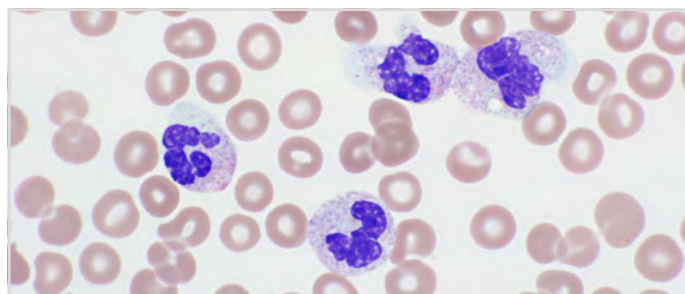
„Tyto firmy lákají lidi na slogan typu zachrániš život a ještě si vyděláš. Ale veškerá jimi odebraná plazma se z Česka exportuje do zahraničí. U nás nezůstane. Naproti tomu krev i plazma odebraná v nemocnicích slouží českým pacientům,“ ozřejmil prezident Českého červeného kříže Marek Jukl. Česko je podle statistik v přepočtu na hlavu největším exportérem krevní plazmy v Evropě.

Primářka Galuszková dodala, že nemocnice si musejí běžně vypomáhat při nedostatku krve. „Vozíme krev z Olomouce do Ostravy nebo Zlína, ale i do Prahy. Třeba v Ostravě je méně krve právě proto, že tam mají čtyři soukromá centra na odběr plazmy,“ předeslala primářka.

Podle Jukla je podstatná motivace dárců. „Krev se vyšetřuje jen na několik infekčních chorob. Ten, kdo ji dává za peníze, pak často zapomene třeba na přísáté klíště nebo jiné skutečnosti ve svém chování, a může tak ohrozit příjemce,“ naznačil.

Právě proto se od roku 1959 celosvětově propaguje bezplatné dárcovství. „Je to přirozená ochrana příjemce transfuzního přípravku, protože dárce není finančně motivován cokoli zatajit. Prokazatelně s bezpříspěvkovým dárcovstvím poklesl přenos například hepatitidy typu B,“ uvedl prezident Jukl.

Přitom v Česku v posledních letech nestačí počet nových dárců krve vyrovnat jejich úbytek daný věkem či nemocemi. Aby bylo krve dostatek, muselo by se v českých nemocnicích každoročně získat až 33 tisíc nových dárců... Mezi nimi můžete být i vy. Každý odběr má stejnou váhu. Ať je první, nebo 632.

KDO MŮŽE DAROVAT KREV?

Krev lze darovat od 18 do 65 let.

Z medicínského hlediska je vhodné začít odběrem plné krve ze žíly. Speciální odběry jednotlivých složek krve (červené krvinky, krevní plazma, krevní destičky), při nichž jsou ostatní složky dárce v průběhu odběru vráceny, může dárce podstoupit, pokud snášel dobře právě odběry plné krve. A samozřejmě se dárce musí těšit plnému zdraví.

Za párky

Příjemnou odměnou pro dobrovolné bezpříspěvkové dárce je kromě uznání hned na místě párek. Snídaně, na kterou se prý všichni těší. „Ty párky jsou u nás skutečně vyhlášené. Když jsme změnili dodavatele, protože v povinném výběrovém řízení někdo nabídl lepší cenu, se zlou jsme se u dárců potázali,“ konstatovala Dubanská.

Samotný odběr plné krve se pohybuje kolem deseti minut. Nejdelší je dvojodběr destiček s délkou necelé hodiny. K odběru krevních destiček chodí Chotěnovský více než dvacetkrát za rok. Prakticky co dva týdny. A někdy chodí jen na odběr červenýchrvinek a do toho i na plnou krev. A jestli se musí nějak omezovat? Sem tam si dá sklenici vína, dietu nemá žádnou. „Ale před odběrem nesmím nic tučného, protože ten tuk se dostane potom do krve a tu odebranou by znehodnotil,“ zdůraznil.

Každému odběru předchází vyplnění dotazníku a odběr vzorku na kontrolu krevního obrazu. Lékaři získají informace o krevním obrazu, jestli je člověk zdravý a kolik jednotlivých složek mohou odebrat. „Jednou se mi stalo, že mi odběr neschválili. Trochu to se mnou zamávalo, ale bylo to jen dočasně, prodělal jsem nějaké nachlazení. Prostě jsem měl více bílýchrvinek,“ řekl Chotěnovský.

A protože příklady táhnou, i Ondřej Chotěnovský už zlákal k dárcovství některé kolegy. „Lidé mají zprvu obavy, jít poprvé s někým známým je uklidní,“ objasnil Chotěnovský. Přiznal, že sám dává krev hlavně pro dobrý pocit, protože to někomu pomůže. I když to nebere jako sport, bude v dárcovství pokračovat. A třeba dotáhne počet odběrů až na tisíc. Jako ročník narození 1975 by to mohl stihnout. „Pohled na jizvy na mých rukou mě vždy pozvedne, že jsem mohl někomu pomoci zachránit život nebo navrátit zdraví,“ řekl.

Jaký máte vztah k dárcovství krve a zaslouží si podle vás dárci větší podporu města, případně jakou?

MIROSLAV ŽBÁNEK

ANO 2011

Sám jsem dárce krve. Mám za sebou patnáct odběrů, takže ani zdaleka nejsem dárcovským matadorem. Nikdy jsem to nedělal pro nějaké chlubení, abych si to mohl dát na Facebook, nicméně musím přiznat, že mě na tom baví kromě výpomoci ostatním i to, že jsem díky pravidelným odběrům pod pomyslným lékařským dohledem. Motivace darování krve může být různá, třeba my s manželkou se teď žertem trumfujeme, kdo z nás bude mít dříve zlatou plaketu. Do odměn pro zasloužilé dárci by město mohlo kromě DPMO možná zapojit i ostatní organizace.

PAVEL GRASSE

PROOLOMOUC A PIRÁTI

Dárcovství krve považuji za prospěšnou společenskou činnost, bez níž není reálná současná úroveň lékařské péče. Jsem pro podporu dárců na úrovni státu i obce. Olomouc svými organizacemi dárci podporuje různými benefity, např. v MHD, akcích Flory či Aquaparku... I mnoho soukromých firem benefity dárcům poskytuje – od gastronomie přes sportovní, herní, volnočasové, zdravotní i jazykové aktivity. Na netu jsem našel 40 benefitů dostupných v Olomouci, realita bude ještě větší. Všem těmto subjektům patří dle mého velký dík a úcta.

MARTIN JIROTKA

SPD A TRIKOLORA

Můj vztah je veskrze kladný. Sám jsem býval bezplatným dárce krve po mnoho let. Vnímám to jako dobrovolnou pomoc, službu či poslání, kdy mohu pomoci, protože lidskou krev neumíme nahradit. Každému z nás se může stát, že jednou bude krev potřebovat. Myslím si, že setkávání dárců krve v obřadní síni Olomoucké radnice a jejich oceňování různými medailemi Jánského plakety ve spolupráci s Červeným křížem a Olomouckým krajem je naším dobrým počinem. Nejen město, ale i všechny ostatní instituce by měly přispět větší osvětou.

LUKÁŠ KRBEČEK

SPOLEČNĚ

Každý Čech dostane v průměru za život 4 krevní transfuze a 12 preparátů vyrobených z krve. Aby bylo krve dostatek, je potřeba získat každý rok tisíce nových dárců, protože krev zatím nejsme schopni nahradit ani pomocí moderních technologií. Dárci jsou nesmírně důležití a jsem pro pozitivní motivaci ze strany města k pravidelnému darování. Nad rámec ocenění a předávání plaket si dokáží představit odpuštění některých poplatků nebo možnost návštěvy městských institucí zdarma. Nikdy nevíte, kdy budete krev potřebovat právě vy.

IVO MAREŠ

SPOLU

Jako lékař se na dárcovství krve dívám z profesionálního hlediska. Darování krve je důležité a v mnoha případech zachraňuje životy. Proto si myslím, že dárci by měli být podporováni. Napadá mě například zlepšit osvětou o dárcovství krve, pořádat pravidelné akce na podporu dárcovství, poskytovat drobné motivační prostředky, jako jsou volné vstupy na kulturní a sportovní akce nebo slevy v místních obchodech. Celkově je důležité vytvářet prostředí, které dárci motivuje a ukazuje, jak jejich čin má významný dopad na společnost.

EVA MACHOVÁ

STAN A ZELENÍ

Byla jsem dárce krve v době, kdy jsem dárce být mohla. Dárcovství krve je v Olomouci dlouhodobě významně podporováno a vnímáno jako důležitý altruistický akt, který zachraňuje životy. Podporovat dárci krve pro mě znamená podporovat zdraví a život druhých a současně napomáhat k udržení dárcovství a jeho rozvoji. Větší podpora dárců může motivovat nové dárci k zapojení. Město může vyjádřit větší podporu a uznání navýšením finančním zvýhodněním na akcích, které zajišťuje, nebo formou nových benefitů v městských společnostech.

Pohledem primátora

OLOMOUCKÁ HARMONIE

448, přesně tolik schodů musíte v Olomouci překonat, abyste si hanáckou metropoli mohli prohlédnout z výšky 85 metrů. Perspektiva, která se vám nabídne, je naprosto úchvatná. Poprvé jsem měl pocit, že naše město je malé, co do své rozlohy, ale z každého pohledu zůstává obrovské svou historií, architekturou, zelení a celou infrastrukturou.

Pohled z věže Katedrály svatého Václava je plný harmonie. Ne nadarmo italský renesanční architekt Leon Battista Alberti harmonii definoval jako široký rozhled, který obsáhne všechny strany. Mimochodem, Alberti byl první osobností své doby, která na počátku patnáctého století podrobně zmapovala Řím. Tedy v době, kdy náš dóm už dvě století nesl gotickou podobu a patřil k největším stavbám v naší části Evropy. Přestože jsme se výškou nezařadili mezi deset největších církevních staveb světa a o jeden metr nás v českém prvenství předběhla Katedrála svatého Bartoloměje (102 m) v Plzni, máme být právem na co hrdí.

Je tak trochu mou ostudou, že jsem příležitost vystoupat na vrchol naší nejcennější ikonické stavby nevyužil už dříve, ale takto jsem se o své pocity na sklonku minulého měsíce mohl podělit i s kolegou Davidem Wittnerem, starostou našeho partnerského města Nordlingen. Jeho pracovní návštěvu zaměřenou na spolupráci olomouckých knihoven doprovodila fotografická výstava tohoto historického bavorského města v Červeném kostele. Na konci měsíce se nám naskytne příležitost opět se setkat. Spolu s olomouckým arcibiskupem totiž v Nordlingenu navštívíme paní Ryska,

kteřá patří do komunity německých Čechů odsunutých po druhé světové válce. Kromě mše, kterou bude pan arcibiskup celebrovat v tamním katolickém kostele, by měl od zmíněné olomoucké patriotky a známé autorky sakrálních obrázků a ikon obdržet pro arcidiecézi malý dárek.

Mimo to budeme pokračovat v přípravě výstavy našich umělců v místní galerii a plánovat prezentaci umělců z Nordlingenu u nás. Kulturní výměna a diplomacie tak naváže na úspěšný projekt zahraničního stipendia grafity malíře Tomáše Junkera (alias Pausera) v partnerském Luzernu. Výstavu jeho děl prezentuje ještě do 9. listopadu Galerie Art Rubikon. Najdete na ní i obraz, který na závěr své stáže ve Švýcarsku namaloval pro olomouckou radnici. Při návštěvě jeho ateliéru na Lazcích jsem měl možnost spolu s manželkou pana primátora Luzernu (mimochodem rektorkou tamní pedagogické vysoké školy) vzít do ruky spreje a vrátit se o více než třicet let zpátky, kdy mě graffiti a airbrush bavily a představovaly možnost dobrého studentského přivýdělku. No, výsledek nebyl už nic moc, ale jako důkaz toho, že se má generace s radostí a nostalgií vrací do „svých“ devadesátých, nám to stačilo.

S touto dobou bude spojeno i letošní připomenutí 35. výročí sametové revoluce v Olomouci a pro mě obzvlášť milé připomenutí jedné z nejvýznamnějších novodobých osobností našeho města a skvělého člověka pana profesora Josefa Jařaba. Přijďte si jej připomenout i vy k nově odhalované pamětní desce na nábřeží, které nese jeho jméno. Na ony osudové dny našeho národa po letech vzpomínal slovy: „Četl jsem mezi řádky a byl jsem připraven celou svou duší, že něco začne.“ Začalo, ve všech směrech, které tehdy pohledy ze značně zanedbané olomoucké katedrály nabízely. Jak sám „Jozka“ později vzpomínal, v listopadu 1989 začal nový život. Do té doby jako by bylo podle něj vše nanečisto. Stal se prvním demokraticky zvoleným rektorem univerzity v Československu a po volbách v roce 1990 usedl do městského zastupitelstva a Rady města. Stál u zrodu dnešní olomoucké harmonie. Jeho slova mě stále inspirují: „Jsem, když si myslím a mám pocit, že jsem užitečný.“

Mirek Žbánek
primátor

Když zhasne sériová výroba, svítí dál světla z Olomouce

Jsou tomu dva roky, co společnost Forvia Hella, přední světový výrobce osvětlovací techniky a elektroniky pro automobily, rozšířila svoje výrobní zázemí také do Olomouce. Linky pro posériovou výrobu soustředila v průmyslovém parku u dálnice na Prostějov. V Olomouci tak sídlí největší závod svého druhu v Evropě, který zaměstnává přes 500 lidí.

Jak firma funguje, se v říjnu přesvědčili zástupci vedení města a okresní hospodářské komory. Důvodem návštěvy byla podle primátora Mirka Žbánka snaha vyměnit si informace o rozvoji podnikání, nabídce pracovních míst,

udržitelném rozvoji nebo sociální odpovědnosti velkého zaměstnavatele.

Olomoucký závod se rozkládá na ploše 39 tisíc metrů čtverečních a je vybaven nejmodernějšími flexibilními linkami pro výrobu malých sérií, které umožňují během pár hodin změnit program a sortiment a přejít z výroby světlometů pro kamion na modul pro malé osobní auto všech možných značek. Ročně sjíždí z olomouckých linek 550 tisíc výrobků ve 2300 položkách.

„Je neuvěřitelné zjistit, že vlastně výsledky práce lidí z Olomouce osvětlují silnice po celé planetě,“ komentoval moderní technologie primátor Žbánek.

Obě strany se bavily i o fungování v rámci města. Forvia Hella by uvítala například rozvoj cyklostezek směřujících k jejímu areálu, protože někteří zaměstnanci rádi dojíždějí do práce na kole. Ti ostatní by zase ocenili prodloužení trasy autobusové linky číslo 28. ■ pok

Město Olomouc zřizuje 19 základních škol. Prakticky třetina z nich má staronové ředitele nebo ředitelky, protože všichni, kdo se přihlásili do poslední vlny konkursů, svá místa obhájili. „Klíčová byla příprava nové koncepce,“ potvrdil náměstek primátora Viktor Tichák, který má resort školství ve své kompetenci.

Proč je koncepce pro výběr ředitele klíčová?

Všichni, kdo se přihlásili, předložili vlastní koncepci, vlastní vizi. To dříve nebývalo zvykem a rozvoj některých škol mohl stagnovat. Teď máme v ruce plány, jak chtějí ředitelé v příštích šesti letech své školy vést.

Takže si sami na sebe upletli bič?

Ale také na nás, protože když zřizovatel vybere ředitele na základě nějaké koncepce, tak by měl být schopný mu poskytnout takové podmínky, aby tu koncepci vedení školy mohlo realizovat. Když se někdo hlásí do výběrového řízení s tím, že třeba v příštích letech zrenovuje hřiště, tak by mu zřizovatel na to měl poskytnout finance. Jinak by to nedávalo smysl.

Když se do konkursu hlásili ti samí ředitelé, znamená to, že o tu práci není zájem?

Spíše je vidět, že jsou tito ředitelé dobří a schopní. Většinou pokud je na škole nějaká vnitřní opozice vůči vedení, tak dokáže vygenerovat protikandidáta. Pak se utkají dva proti sobě. Když se přihlásí jenom jeden kandidát a je to ten současný ředitel, tak to samo o sobě svědčí o tom, že tu školu nevede špatně.

Před šesti lety ale konkurzy vypadaly jinak...

Předně to nebývalo výběrové řízení, ale jenom interní hodnocení, na jehož základě bylo potom radě města doporučeno prodloužit funkční období. Nebyly tam zastoupeny instituce jako Česká školní inspekce, ale chyběli např. i zástupci rodičů a pedagogů dané školy. Odpolitizovalo se to. A dříve nebyl pohled na kandidáta tak komplexní a zároveň nebylo podmínkou předkládat koncepci na další roky, spíše se hodnotilo předcházející období. My jsme se to rozhodli otočit a soustředit se hlavně na budoucnost, protože vybíráme někoho, kdo školu povede v příštích šesti letech.

Takže je teď těžší být ředitelem?

To asi je, ale ne kvůli výběrovému řízení, je to těžší, protože se mění legislativní podmínky, stále přicházejí spíše byrokratické novinky a na druhé straně jim práci nikdo nezjednodušuje.

Co tím myslíte?

Například nás čekají změny ve struktuře olomouckých škol vynucené mimo jiné diskuzí na ministerstvu ohledně velikosti škol. Zvažuje se, že by se měly slučovat školy, které mají méně než dvě stě žáků, tedy že by neměly existovat takhle malé školy. To se týká například školy v Droždíně. Pokud ale tuto školu přimkneme k jiné základce, druhému řediteli tím určitě práci neulehčíme. Ale na druhé straně zase potřebujeme rozdělit příliš velké školy, jako jsou u nás Holečkova a Nedvědova. Například Holečkova je obrovská proto, že má ředitelka pod sebou nejen dvě základní školy, ale ještě čtyři mateřské školy a velkou školní vývařovnu, to už je vlastně takový korporát. Při restrukturalizacích ale zároveň chceme reagovat na poptávku rodičů. Ti například stojí o zřízení nové základní školy s programem nazvaným Začít spolu.

Jaký to je program?

Není to alternativa ve smyslu např. waldorfské školy nebo Montessori, ale je to inovativní metoda ve výuce, která vede děti k větší samostatnosti a třída je jinak organizovaná. Je to přechod od frontální výuky k většímu zapojení jednotlivce, ale důraz klade i na větší zapojení komunity nebo učení v souvislostech. Program Začít spolu už funguje ve školkách, třeba na Žižkově náměstí, a bylo by dobré, kdyby existovala návaznost na prvním stupni základní školy. Program Začít spolu bývá zřizovaný městy. Hodilo by se to i jako příležitost pro znovuoctvení základní školy na Novém Světě v Přichystalově ulici, která je už nějakou dobu zavřená.

Kolik je v Olomouci vlastně různých alternativ výuky?

Olomoucké děti dojíždějí třeba do Montessori školy v Horce nad Moravou. Ale chodí i do waldorfské školy v Hejčíně. Pak je tady škola dobré nálady v centru města u Červeného kostela, což je klasická, ale soukromá škola, která nabízí komunitnější prostředí, anebo Scioškola. K tomu církevní základní škola svatě Voršily u tržnice, lesní škola, britská škola nebo bilingvní škola svat pro nadané děti.

Jak je to se školným?

Samozřejmě je soukromé školství většinou spojeno s nějakým školným. Nestátní školy ale třeba často pracují i s nějakou možností stipendia nebo sociálních programů. Některé jejich činnosti jsou také podporovány městem v rámci dotačních řízení.

Myslíte Fond pomoci olomouckým dětem?

Ne, ten nelze použít na školné, protože slouží na financování kroužků a zájmových aktivit. Ale může ho využít i žák olomoucké soukromé školy. Fond byl založen proto, že nechceme, aby rodiny, které se dostanou do ekonomických problémů, škrty peníze na rozvoj dítěte, bez ohledu na školu, kterou navštěvuje. ■ Pavel Konečný

Viktor Tichák

náměstek primátora

Kompetence: školství, kultura a cestovní ruch, komise městských částí.

SKRYTÉ NEBEZPEČÍ: STROMY A VODA

I s odstupem šesti týdnů po povodni se stále vyvracejí a padají stromy v zaplaveném území, a to nejen v Litovelském Pomoraví, ale i na přítocích a v navazujícím území, stejně jako na březích uzavřených vod.

„Nechceme vydávat opatření obecné povahy zakazující vstup do lesa a zneumožňující procházky podzimní přírodou, ale upozorňujeme, že v lokalitách ovlivněných rozsáhlým podmáčením terénu by lidé měli omezit pohyb mimo cesty a stezky,“ uvedl vedoucí odboru

životního prostředí olomouckého magistrátu Petr Loyka. Zrovna tak nedoporučuje parkovat u vodních toků auta pod vzrostlými stromy.

Dokonce i kontakt s vodou v řece může být stále rizikový, protože některé kanalizace a čistírny odpadních vod v povodni postižených oblastech jsou poškozené. „Do řek se tak prostřednictvím nevyčištěné odpadní vody dostávají fekálie i nebezpečné látky,“ upozornil Loyka.

Bakteriální znečištění může být příčinou úhynu ryb i nemocí. „Při klesajícím průtoku Moravy je to viditelnější

a nezastírám, že mám obavu o řeku i její největší bohatství. V Olomouci žije až dvacet osm druhů ryb, máme tu raky, škeble, velevrubu, což je nenahraditelná skupina živočichů,“ zdůraznil Loyka.

Olomoucká čistírna odpadních vod na Nových Sadech během letošních povodní nepřerušila ani nijak neomezila svůj provoz. „Odtékající voda vždy plnila a plní příslušné limity pro jakost vyčištěných odpadních vod, a to z hlediska chemického i biologického,“ potvrdila mluvčí společnosti Moravská vodárenská Markéta Bártová.

Jak doplnila, jakost dodávané pitné vody není nijak kvalitou vody v řece Moravě ovlivněna, protože k její výrobě se používají podzemní zdroje. ■ pok

Vodu v Nemilance začali po povodni regulovat také bobři

Úplně novou hráz na říčce Nemilance začali v říjnu stavět bobři, a to v těsné blízkosti nového propustku ve Slavoníně. Jejich počet tam odhaduje vedoucí odboru životního prostředí Petr Loyka na čtyři.

„I po povodni se bobři v Olomouci volně pohybují v ramenném systému řeky Moravy, na přítocích a téměř na všech uzavřených vodách. Jde o potomky bobrů navrácených do krajiny v devadesátých letech,“ uvedl Loyka.

První výsadek dvacítky bobrů proběhl v listopadu 1991. Do Litovelského Pomoraví dorazili ze severovýchodního Polska, později k nim přibyl jeden pár z Litvy. Bobři se tak vrátili do původního domova a jejich počty od té doby výrazně narostly.

„Nyní by to už byl důvod k zamyšlení nad regulací jejich počtu. Zákon chrání bobra i jeho sídlo, což platí pro chráněné druhy a není to jen výsadou bobrů. Bobři jsou vnímaví, činní a nelze je přelstít. Pokud jim hrázku odstraníme, tak to hned zjistí, jsou našťvaní a rychle si staví novou,“ komentoval bobří stavbu na Nemilance Loyka.

Bobr je vodní tvor a umí se přizpůsobit nízkým i vysokým vodním stavům. Nicméně stromy, které bobři naruší v zaplaveném území nebo v podmáčené půdě, představují nebezpečí. ■ pok

ANDĚLSKÉ VÁNOCE

OLOMOUC, VÝSTAVIŠTĚ FLORA
30. 11. – 1. 12. 2024

KREATIVNÍ TRHY

www.hobbyvystaviste.cz

so-ne **30. 11. - 1. 12. 2024**
od 9 do 17 hod.

**FESTIVAL ZDRAVÍ
OLOMOUC**

VÝSTAVIŠTĚ FLORA
www.hobbyvystaviste.cz

GINNY MI ROZSVÍTILA CELÝ SVĚT

Sbírka pro
Světlušku
25. 11. – 8. 12.

Vánoční sbírka **Kauflandu** a **Světlušky** přispěla v loňském roce Kristýně na asistenčního pejska a pomohla dalším tisícům nevidomých. Tak pomozte i letos. **Děkujeme!**

světluška
svítíme ve tmě

**Rozhodují
činy.**

Kaufland

Svišti v pohybu zahájili šestou sezonu a otevřeli nové centrum

Projekt Svišti v pohybu, který se zaměřuje na rozvoj pohybových schopností a zdokonalování motorických dovedností u dětí, vstoupil do své šesté sezony.

Zakladatelé projektu spojili své znalosti z různých oborů, které vystudovali na Fakultě tělesné kultury UP – učitelství, rekreologie a aplikované tělesné výchovy.

„Během prvního roku se do aktivit zapojilo více než sto dětí, dnes už pravidelně cvičí přes sedm set malých sportovců. Na konci září jsme otevřeli nové Svištlí Centrum, které slouží nejen dětem, ale také jejich rodičům,“ uvedl za organizaci Atomica, jež projekt provozuje, Tomáš Prycl.

Centrum nabízí společné cvičení rodičů s dětmi, individuální lekce pro malé sportovce a pohybové programy pro dospělé. Hlavním zázemím, kde cvičí většina

dětí, je centrum Baluo v Neředíně, které poskytuje vynikající podmínky pro pravidelné kurzy a další pohybové aktivity.

U svišťů je na prvním místě všestrannost. „Místo rané specializace na konkrétní sport se zaměřujeme na všestranný pohybový rozvoj. V našich skupinách, které čítají maximálně dvacet dětí, se o účastníky starají čtyři trenéři. Střídání hodin gymnastiky, atletiky, míčových her, úpolových sportů a tanečně-pohybové přípravy vytváří komplexní základ pohybových dovedností,“ objasnil Prycl.

Svišťům se věnuje 45 trenérů a jejich odborný přístup umožňuje poskytovat pestrý a kvalitní program, který otevírá dětem dveře do světa sportu a zdravého životního stylu, protože získané dovednosti mohou uplatnit v téměř jakémkoli sportu.

Do budoucna chce Atomika spolupracovat také s místními kluby. „Chceme, aby děti měly možnost zažít radost z pohybu a najít sport, který je baví a ve kterém se mohou dále rozvíjet,“ dodal Prycl. Věřící, že taková spolupráce přinese nové příležitosti pro rozvoj sportovního nadání a podpoří zdravý životní styl dětí. Tak aby se pohyb stal nedílnou součástí jejich života i po skončení programů Svišťů. ■ dtx

Kabelkový veletrh pro vyplavené

Udělat sobě či druhým radost krásným módním doplňkem a současně přitom pomoci někomu, k němuž nebyl osud zrovna moc příznivý. To je základním motivem Kabelkového veletrhu. Jeho organizací letos do svých rukou přebírá Nadace Heleny Morávkové. Konat se bude 19. listopadu v atriu Envelopa Office Center.

Principem veletrhu je získat zdarma od veřejnosti, firemních dárců i známých osobností jejich kabelky, tašky, batohy, peněženky, které jsou sice nošené, ale zachovalé a na veletrhu za ně získat finanční příspěvky. Celý výtěžek pak míří na dobročinný účel.

„Původním záměrem bylo věnovat výtěžek veletrhu na projekt Otevřeme zahradu, který má za cíl obnovu zahrady hospice na sv. Kopečku u Olomouce. Po domluvě s Dobrým místem pro život jsme se však rozhodli darovat získané peníze na pomoc konkrétní rodině postižené povodněmi,“ uvedla Helena Morávková.

Sběr kabelek probíhal do konce října. Veletrh začne v úterý 19. listopadu v 16 hodin. Hosté mohou očekávat velký výběr nejrůznějších druhů a stylů, od zachovalých až po zcela nové a nenošené kousky a dojde také na dražbu kabelek od VIP osobností. ■ dtx

Potravinou potřebným

Ve většině supermarketů v Olomouci budou mít zákazníci během soboty 23. listopadu možnost přihodit do košíku něco navíc na dobrou věc.

Sbírka potravin je jednodenní charitativní akce, kterou zaštiťuje Potravinová banka. Ta spolupracuje s více než čtyřiceti dobročinnými organizacemi, do kterých darované potraviny putují.

S výběrem vhodných potravin zákazníkům poradí přímo v obchodě ochotní dobrovolníci v zelených zástěrách. Ideální jsou trvanlivé potraviny, kojenecká výživa nebo dětské pleny.

■ dtx

Adventní setkání seniorů představí veřejnosti činnost olomouckých klubů

Statutární město Olomouc pořádá adventní setkání seniorů, které proběhne 12. prosince na výstavišti Flora Olomouc od 10:00 do 15:00 hodin.

Odbor sociálních věcí ve spolupráci se studenty gerontagogiky z Univerzity Palackého připravil bohatý vánoční program, na který jsou zváni nejen členové klubů, ale i všichni senioři z Olomouce a okolí. Cílem akce je představit návštěvníkům, kteří ještě nejsou členy některého z klubů, jejich činnost, ukázat jim, co mohou očekávat, případně

přilákat nové členy. Zájemci budou mít příležitost zhlédnout videoprojekce a fotografie z klubových akcí v roce 2024 – zájezdy, přednášky či kulturní aktivity apod.

Stejně jako loni jsou pro návštěvníky připraveny tvořivé dílny, zdobení perníčků a vánoční kvíz. Chybět nebude živá hudba, zpívání vánočních koled a hlavně skvělá atmosféra. Senioři si navíc odnesou domů vlastnoručně vyrobený předmět, kterým mohou potěšit sebe nebo své blízké. Vstup na akci je zdarma. ■ jed

Na vojenské památky!

Nespočet vojenských zajímavostí, které osloví každého milovníka dějin vojenství, nabídnou Dny vojenské historie od 8. do 10. listopadu. Paměť národa Střední Morava ve spolupráci s dalšími organizacemi připravila pro návštěvníky pestrý program, který najdete na webu dvh.pametnaroda.cz.

Olomouc byla od nejstarších dob strategickým centrem obrany, jehož význam přesahoval hranice regionu. Dnes je Olomouc plná vojenských památek, které nabízejí jedinečný pohled do minulosti a vyprávějí příběh strategického vojenského významu od středověku až po moderní dobu.

■ dtx

Malé duše, velké starosti – konference vhodná pro každého

Moderní doba přináší dětem a mladým lidem řadu výzev, které mohou významně ovlivnit jejich duševní pohodu. V sobotu 9. listopadu se uskuteční konference Malé duše, velké starosti, která se zaměří na aktuální témata spojená s duševním zdravím zejména dětí, dospívajících a mladých dospělých.

Konference se koná v Pevnosti poznání a je určena široké veřejnosti – mladým,

rodičům, učitelům, studentům i odborníkům, kteří se věnují práci v oblasti duševního zdraví.

„Připravili jsme celodenní program, který obsahuje to nejdůležitější o duševním zdraví dětí a dospívajících. Konference poskytne účastníkům možnost nahlédnout do jejich světa a zjistit, co je nejčastěji trápí a jak jim mohou dospělí efektivně pomoci tyto obtíže

překonávat,“ uvedla za pořadatele Tereza Vránová z organizace Jak Dál?

Konference přinese inspirativní přednášky a diskuse, které se zaměří na různé aspekty duševního zdraví, včetně poruchy příjmu potravy. Po celý den budou v prostorách konference probíhat prezentace osvětových kampaní.

Celý program a podrobnosti jsou na webu jakdal.eu/konference. ■ dtx

JÍŘÍ PAVLICA & HRADIŠŤAN
DĚTSKÝ PĚVECKÝ SBOR PELČATA / SMÍŠENÝ SBOR CANTABILE / SBORMISTR ESTER BOŠÁKOVÁ

20.12.2024 v 19:00
VÝSTAVIŠTĚ FLORA OLOMOUC
WWW.TOPKONCERTY.CZ

LUCIE BÍLÁ
s kapelou Petra Maláska
a Bílým pěveckým sborem

Bílé Vánoce II. OLOMOUC 20.12.2024
Lucie Bílá Clarion Congress Hotel v 19:00
WWW.TOPKONCERTY.CZ

SPONTÁNNÍ SBĚRATEL

Pavel Konečný (*1949) je rodákem z Holice. Narodil se doma. Vystudoval češtinu, dějepis a uměnovědu na Univerzitě Palackého a za celý život prošel jen dvě zaměstnání – byl vedoucím Divadla hudby a později ředitelem olomoucké pobočky Národního památkového ústavu. Jeho vášní je art brut. Stal se spontánním sběratelem „syrového umění“.

Máme stejná jména (i příjmení), vystudovali jsme ve stejné škole stejný obor, a nejsme příbuzní. Pavel Konečný má sbírku pěti stovek výtvarných děl od českých a slovenských neškolených malířů a sochařů. Natáčel o nich filmy, vydával o nich články a publikace a organizuje i festival Art brut film Olomouc.

Jak vás napadlo sbírat naivní umění?

Zajímal jsem se o tento zvláštní druh výtvarného projevu asi od svých devatenácti let. První impuls přišel v Divadle hudby v roce 1968, kdy se tehdy konala první výstava této nové kulturní instituce. Pak jich v malé divadelní galerii proběhly stovky, ale ta úplně první byla věnována významnému naivnímu tvůrci s evropským dosahem, malíři Antonínu Řehákovi ze Svatého Kopečka.

To byla prodejní výstava?

To ne, ale velice mě oslovila. Tehdy jsem byl ještě nezkušený študák. Některé vystavené kresby a obrazy se mi tam moc líbily, a dokonce se později dostaly do mé sbírky, ale až po mnoha a mnoha letech. Tenkrát jsem s autorem bohužel vůbec do kontaktu nepřišel. Ke sběratelství jsem se odhodlal o něco později v roce 1972.

Za jakých okolností?

Tehdy jsem navštívil v Bratislavě III. Triennale insitního umění. To byla velká mezinárodní výstava výtvarných projevů autodidaktů z celého světa. A tam jsem se dostal i do zákulisí přehlídky, získal nějaké katalogy a především adresy na české a slovenské tvůrce. Od té doby se datuje můj opravdový a niterný zájem o takzvané outsidersy. Jednotlivé tvůrce jsem pak kontaktoval, oslovoval a cíleně navštěvoval.

Jaký je rozdíl mezi opravdovým uměním a tím insitním nebo naivním?

Občas se až militantně rozlišuje mezi uměním naivním, lidovým a tím surovým, tedy art brut. Mně jsou tyto osobité projevy všechny blízké, něco se mi líbí z toho naivního, i z toho lidového nebo art brut čili má sbírka má poměrně široký záběr. Shrnuji ty různé projevy pod jedním termínem spontánní umění, protože většinou ti tvůrci nejsou vedeni nějakými vnějšími vlivy. Prostě začnou tvořit spontánně, něco se v nich pohne a vytryskne to z jejich vnitřních pocitů, dá se říci přímo existenciálních.

Kde je potom hranice kýče?

Mezi skutečným uměním a kýčem je jen tenká hranice, myslím, že ji nelze popsat jednoznačně, zvláště v dnešní

postmoderní době. Snad kromě toho, že kýč se přetváří a podbízí, kalkuluje s úspěchem. Art brut je marginální umění, které zajisté neoslovuje široké masy diváků nebo konzumentů umění. Nicméně je to takový životadárný proud, který nás vrací ke kořenům, někam až k jeskynním malbám... Naivní umělec vzhlíží k vysokému umění a rád by jej dosáhl, stojí o pozornost publika, ale chybí mu řemeslo. Výsledek je pak dětsky nešikovný, ale působí mile a působivě. Art brut je něco jiného, je to ryze původní, svébytná syrová tvorba. Autor zpravidla ani neví, že vytváří umění. Tvoří jen sám pro sebe, protože musí. Vzniklé dílo netouží ani nějak zvláště prezentovat na veřejnosti. Zůstává dlouho odpoután od systému trhu s výtvarným uměním, netvoří pro galerie, neprodává svá díla do doby, než je objeven.

Jak jste je tedy získal?

Hodně jsem jich dostal darem. To vlastní sbírání děl je tak trochu navíc, pro mě bylo nejdůležitější setkat se především s tvůrcem jako s člověkem. Ta autenticita a pravdivost tvorby mě fascinovala. Že to není nic hraného, předstíraného. Prakticky všechny tvůrce jsem znal osobně. A některým jsem dělal i výstavy v Divadle hudby, jako třeba panu Beránkovi, Semerákovi nebo paní Kordovačkové či Markové.

Nejznámější je v tomto ohledu Anna Zemánková. Ale ta v galeriích je a nyní byla dokonce zastoupena na benátském bienále...

Paní Zemánková vlastně do své smrti obrazy neprodávala. Ale byla si vědoma své kvality, obrovského náboje, který její tvorba nese. Pocházela z Hodolan. Několikrát se stěhovala v Olomouci a pak s manželem-vojákem do Brna a do Prahy. Když jsem jí poprvé v osmdesátých letech napsal, reagovala vstřícně na to, že také pocházím z Olomouce a díky citové vazbě k rodnému městu mě srdečně přivítala. Dnes jsou její díla ve sbírkách po celém světě i ve specializovaných galeriích v Lausanne či New Yorku. Bezpochyby je jedním z nejvýznamnějších olomouckých výtvarných tvůrců. Kdo může říct, že dvakrát vystavoval na benátském Bienále a jeho díla jsou v pařížském Centre Pompidou? Ale v Olomouci její tvorbu známe málo.

Když jste všechny tvůrce znal osobně, byl vám některý z nich tak blízký, že byste se sprátelili?

Každý byl úplně jiný. S jedním tvůrcem jsem v kontaktu už přes deset let, ale ještě jsme se nesetkali. Je ze Vsetína a trpí

psychosociálními problémy. Prakticky nevychází z bytu, tak si jen píšeme a asi dvakrát jsme si telefonovali. Ale třeba svérázný řezbář a sochař Oldřich Vrána ze Šternberka, bych řekl, je už dnes můj kamarád a pravidelně se navštěvujeme.

Čím jste tu sbírku založil, co bylo prvním dílem?

Kamenná hlava básníka Karla Hynka Máchy je takovým základním kamenem mé sbírky. Zjistil jsem tenkrát, že v Novém Bydžově žije zajímavý autor jménem Václav Kudera, který vytváří sochy z patníků u cest. Svázel patníky od starých silnic jako materiál pro své podivuhodné sochy. Tvořil portréty velikanů českých dějin nebo literatury. Suroví tvůrce art brut jako on často používají právě i netradiční materiály či recyklují nalezené věci. Necítí se ničím omezováni, oni musí tvořit. Kolikrát mi třeba řeknou, že kdyby netvořili, tak by pro ně ztratil život smysl.

Ale když vaši sbírku nikdo nevidí, tak taky nežije.

Proto jsem rád, že v současné době probíhá jednání s Muzeem umění o jejím předání. Rád bych ji umístil do nějaké kamenné instituce, tak jak byla vytvořena, aby zůstala jako celek, protože představuje průřez spontánní střeoevropské neškolené tvorby, který má velkou vypovídací hodnotu.

Sbíral jste ta díla nějak kontinuálně, nebo ve vlnách?

Vždycky máte nějaké periody, někdy sbíráte více, někdy méně. Z různých důvodů, rodinných, zdravotních...

V jaké fázi jste teď?

No, teď jsem ve fázi ohlížení se zpátky a jakési sumarizace. Už jako zapálený sběratel moc nefunguji, protože ty věci už není po padesáti letech ani kam dávat a také ubývá zajímavých tvůrců.

Vy se snažíte tento typ umění i umělce také propagovat. Jak jste na tom s dalším ročníkem filmového festivalu?

Koná se pravidelně v Mozartově sále olomouckého Arcidiecézního muzea koncem března, tak jej pro rok 2025 již začínám připravovat. Bude to čtrnáctý ročník a už mám konkrétní představu o jeho dramaturgii. Pod názvem Podoby art brut na vybraných filmech z Francie, Portugalska a Itálie chci ilustrovat skutečnost, že art brut není umělecký směr, jako třeba impresionismus, ale ryze individuální autentická tvorba, pro niž je důležitý spontánní princip jako základ. ■ Pavel Konečný

SAMETOVÁ

Převratné události listopadu 1989 objektivem Jiřího Fraity si můžete prohlédnout v Červeném kostele. Výstava jeho snímků se otevře 11. listopadu v 18 hodin.

Prezentovaný soubor tvoří výběr z obsáhlého souboru fotografií, jimiž známý olomoucký fotograf dokumentoval dění na náměstích a v ulicích Olomouce. Řada snímků má dnes po 35 letech ikonický charakter symbolizující touhu po svobodě, masovost akcí a v řadě případů dokumentuje i humorové aspekty naší národní povahy.

„Sametovou revoluci silně prožíval, bytostně se ho dotýkala a fotoaparát bral do ruky pouze z vlastní potřeby a iniciativy, nikoliv na zakázku. Během svého života výstavu tohoto typu nikdy neuspořádal,“ vzpomněla na manžela Jana Fraitová.

Jiří Frait patřil nejen k významným fotografům, ale je rovněž autorem řady uměleckých projektů, v jejichž rámci přesvědčivě zhodnotil svůj výtvarný talent. ■ pok

Národní sportovní agentura stojí za čistou hrou a fair play

Již rok a půl působí olomoucký patriot **Roman Brandýs** (na fotografii vlevo) v pozici místopředsedy Národní sportovní agentury. Její stěžejní náplní práce zůstává přidělování dotací v českém sportu. Jedná se o investiční i neinvestiční dotace a podporu handicapovaných sportovců.

„Nezanedbatelným pozitivem je navýšení alokace pro dotace přímo sportovním klubům, kde je podpora směřována pro organizované soutěžení i nesoutěžní sportovce věkových kategorií od čtyř do devatenácti let. U investičních dotací jsme dohnali skluz z minulých období. V listopadu budou zveřejněny výzvy na rok 2025 na podporu sportovní činnosti, ale i investice,“ uvedl Brandýs.

Čistý sport

Při potírání negativních jevů ve sportu působí pod novým vedením a s novou vizuální identitou Antidopingový výbor, s jehož pomocí byla vyvinuta a letos v březnu oficiálně představena aplikace pro sportovce Čistý sport. „Používání je jednoduché, po naskenování čárového kódu se sportovec dozví, zda daný lék či preparát, regulovaný Státním ústavem pro kontrolu léčiv, může při sportu užít, či nikoliv,“ přiblížil změny v oblasti boje s dopingem místopředseda Brandýs.

V otázce restrikcí vůči ruským a běloruským sportovcům v souvislosti s válkou na Ukrajině zaujala Národní sportovní agentura odmítavý postoj

k účasti ruských a běloruských sportovců na akcích v Česku, ale i účasti našich sportovců na sportovních akcích v Rusku a Bělorusku.

Bez fixlování

Na okraji nezůstává ani potírání nelegálních sázek ve sportu Match fixing a Spot fixing. Zástupce agentury se v Portu zúčastnil mezinárodní konference Rady Evropy za účasti ministrů a osob zodpovědných za sport.

V současné době Česko zvažuje přijetí Macolinské dohody, která se zabývá negativními jevy ve sportu.

I v dalších měsících bude Národní sportovní agentura pracovat na dlouhodobých plánech. „Nezbytně potřebujeme vnést do sportovního prostředí důvěryhodnost, podporovat sportování mládeže na základní, výkonnostní i vrcholové úrovni a nabízet širokou škálu sportovních možností ve stovce sportovních federací,“ plánuje do budoucna Brandýs. ■ deš

Pecka domy Mohelnice

hotové rodinné domy
na prodej

metr2.cz/rd-pecka

Lukáš Kouřil

☎ 602 222 618

VOLEJBALISTKY CHTĚJÍ ÚTOČIT NA EVROPSKÉ POHÁRY

Postup do čtvrtfinále play-off se v novém ročníku extraligy pokusí výrazně vylepšit volejbalistky VK Šantovka Olomouc UP. Ambicím odpovídá silnější kádr i vyrovnaná soupiska.

„V předchozích sezonách jsme v tabulce skončili na šestém a sedmém místě. Naší touhou je umístit se do pátého místa

a uvítal bych, aby tento tým byl schopen být v tabulce do třetího místa,“ naznačil plány v novém soutěžním ročníku šéf klubu Jiří Zemánek.

Do týmu přišla řada nových a kvalitních hráček, které by měly výrazně pomoci. Na smeči budou tvrdit muziku Diana Frankevychová z Dukly Liberec, kterou budou doplňovat sestry

Michaela a Josefína Smolkovy, jež přišly z Prostějova, odkud do týmu regionálního rivala záměřila také zkušená nahrávačka Simona Bajusz. Tu doplní na nahrávce další hráčka z Dukly Liberec, talentovaná Hana Burianová. Na blok přišla brazilská hráčka Jady Gerottová a na smeč její krajanka He-loiza Perreirová.

„Až na tři čtyři hráčky máme kompletně nový tým, což je na startu sezony trochu komplikace z pohledu sebranosti. Ale každý trénink nás posouvá dál, během sezony půjdeme výkonnostně nahoru,“ míní trenér týmu Jan Drešl.

S ambicemi vedení klubu souhlasí také kabina. „Chceme do nejlepší čtyřky v ligové soutěži i v Českém poháru. A pokud se to podaří, popereme se o medaile,“ plánuje kapitánka olomouckých volejbalistek Simona Bajusz. ■ deš

Exotika v modrém dresu

Ženský fotbalový tým SK Sigma Olomouc MŽ ženy se může pochlubit dvěma zajímavými hráčkami s exotickými kořeny, které oživují hanácký trávník. Fotbalistky Akeisha Sandhu a Dominika Frantík přinášejí do tradičního modrého dresu nejen své fotbalové schopnosti, ale i pestré kulturní pozadí.

Akeisha Sandhu v minulosti hrála i za australskou reprezentaci. Její rodinné kořeny sahají do Indie. Dominika Frantík má maminku z Bombaje a miluje fotbal, který hraje hlavně pro radost. ■ Sed

Basketbal Olomouc vede vítěz evropského Poháru mistrů

Zkušený Predrag Benáček, který v Kooperativa NBL vedl své týmy v 553 zápasech a získal tři bronzové medaile, se vrací na střídačku a bude trénovat prvoligový Basketbal Olomouc. V nejvyšší soutěži naposledy působil v Kolíně, který přivedl do předkola play-off.

„Nechtěl jsem okopávat záhonky na zahradě a čekat, jestli někdo nezavolá, že odvolal trenéra a má zájem o mé služby. S generálním manažerem Basketbalu Olomouc Michalem Pekárkem se známe dlouho, domluvili jsme se na spolupráci,“ uvedl Benáček, který s trénováním nečekaně skončil ve chvíli, kdy na konci léta nedostal Kolín licenci na účast v Kooperativa NBL. „Basket mi chyběl, je to můj život,“ přiznal Benáček.

Pětašedesátiletý basketbalový odborník je bývalým špičkovým basketbalistou. V dresu KK Bosna Sarajevo vyhrál evropský Pohár mistrů, předchůdce dnešní Euroligy. S národním týmem Jugoslávie, v němž si v několika zápasech zahrál i s legendárním Draženem Petrovičem, získal stříbro na mistrovství Evropy. Nejvyšší soutěže si zahrál i v Řecku, Slovinsku a Česku. Jako trenér působil především v české nejvyšší soutěži, dva roky byl ale také trenérem kyperské reprezentace.

„Stavíme nový tým, chtěli jsme získat kvalitního trenéra, od kterého se naši hráči mají co naučit. Predrag Benáček je povede a díky jeho zkušenostem se budou zlepšovat,“ těší Pekárka.

V historické tabulce trenérů v Kooperativa NBL Benáčkovi patří druhé místo v počtu zápasů, které strávil na střídačce. „První krok jsme udělali, teď chceme tým posílit o dva kvalitní hráče. Víme, že to nepůjde ze dne na den, ale věříme, že naše snaha bude úspěšná,“ plánuje novou sezonu Pekárek. ■ deš

KNIHOVNA MĚSTA OLOMOUCE

AKCE

každé pondělí | 15:00 nám. Republiky – H.A.C.K. klub – nový klub pro mladé od 10 let. Playstation, 3D pera a 3D tisk, virtuální realita, programování robotů, ... Přihlášky na 585 545 123, dospele@kml.cz.

OLOMOUC DESIGN DAYS

nám. Republiky, rezervace vždy na 585 545 123, dospele@kml.cz

- **5. 11. | 15:00 3D ateliér** – zkusíme si modelování 3D objektů ve virtuálním prostředí a následný tisk na 3D tiskárnách, vhodné od 12 let.
- **07. 11. | 14:00–17:00 Knižní designovka** – výroba jednoduché knížky pro děti od 6 let.
- **19. 11. | 16:00 Krasopsaní** – kreativní dílna pro dospělé, kde si vyzkoušíme základy moderní kaligrafie.

5. 11. | 10:00 nám. Republiky – **Jak na nákupní aplikace a QR kódy** – díky SeniorOn si představíme aplikace využívané při nákupu v obchodech a naučíme se pracovat s QR kódy.

7. 11. | 10:00 pobočka Brněnská – **Bookstart: Pohádkové putování** – setkání nejmladších dětí s rodiči v rámci projektu S knížkou do života – prožívání příběhů, dílnička, tipy na nové dětské knížky.

12. 11. | 13:00–18:00 pobočka Holice – **Podzimní zklidnění** – výroba atraktivních obalů na svíčky.

18. 11. | 14:00–16:00 pobočka Jungmannova – **Dílnička pro šikulky** – malování na kamínky a kaštiny.

18. 11. | 15:00–18:00 nám. Republiky – **Deskovky** – zveme každého, kdo má chuť si společně zahrát klasické i nové stolní hry. Ty si lze půjčit domů.

21. 11. | 17:00 pobočka Jungmannova – **Den poezie** – olomoucký historik umění, galerista a básník David Voda, autor sbírek básní Sněhy a další, Automat na plyšáky, ... bude číst ze svého aktuálního cyklu Texty o poezii.

TÝDEN PRO DIGITÁLNÍ ČESKO

nám. Republiky

- **21. 11. | 10:00 – Online komunikace se státem** – v klidu si přiblížíme možnosti, jak nechodit na úřady, ale řešit věci z pohodlí domova.
- **21. 11. | 17:00 – Bezpečí v online světě** – setkání přemýšlivých rodičů nad tématem předcházení rizik hrožících dětem v online prostředí.

22. 11. | 17:00 pobočka Brněnská – **Únikovka: Minecraft 2** – najdete všechny nápovědy a uniknete nebezpečí dříve než vám vyprší čas, od 8 do 12 let. Rezervace 731 611 842, brnenska@kml.cz

26. 11. | 17:00 nám. Republiky – **Hudební večery s MFO: setkání s violoncellem** – laskavé povídání olomouckých filharmoniků o jejich milovaných nástrojích.

30. 11. | 8:00–12:00 nám. Republiky – **Den pro dětskou knihu: pohádková zahrada** – knihovna ožije pohádkovými postavami, soutěžími, výtvarnou dílnou a začarovanými knihovníky. Uvítáme návštěvníky v kostýmech.

4. 12. | 10:00 nám. Republiky – **Návštěva u tučňáků** – další setkání nejmladších dětí s doprovodem v rámci projektu S knížkou do života, tentokrát na motivy knihy Petra Horáčka, rodiče potěšíme tipy na zajímavé dětské knihy.

VÝSTAVY

budovu **na náměstí Republiky** oživuje 33 fotografií Lea Pfeiffera, které zachycují jeho toulání po Evropě, většinou po horách.

Pobočka Brněnská zve na výstavu fotografií Martina Benčíka pořízených pomocí herních fotorodů a věnující se otázce, jak by vypadal svět 1 000 let po zániku lidstva.

Pobočka Jungmannova představuje ilustrátorku Karolínu Ondruchovou Wellartovou, jejíž tvorba je silně spjata s přírodou.

Pobočka Holice nabízí výstavu děl Evy Macholánové s názvem Zvířecí portréty, 28. 11. v 16:30 komentovaná prohlídka a setkání s autorkou.

» www.kml.cz

MORAVSKÉ DIVADLO OLOMOUC

5. 11.	19:00	B	Manon Lescaut - V. Nezval	Činohra
	19:00		Malý třesek - P. Kofroň, M. Piaček, M. Cáb	Opera
8. 11.	19:00		Labutí jezero - P. I. Čajkovskij	Balet
9. 11.	9:30		Dobrodružství se záchranáři	Dílna pro děti
	16:00		Noc na Karlštejně - K. Svoboda, J. Štáidl, E. Krečmar, Z. Podskalský, Z. Podskalský ml.	Muzikál
10. 11.			Lekce lidovek pro dospělé začátečníky	Workshop
	16:00	YO	Fantastické divadlo - G. Koren	Činohra
11. 11.	19:00	K	Liška B. - R. Těsnohlídek, M. Krobot, L. Smékal	Činohra
15. 11.	19:00	P	Jenůfa / První verze (1904) v edici Marka Auduse - L. Janáček	Opera
	19:00		Teror - F. von Schirach	Činohra
16. 11.	14:00		Splašené nůžky - P. Pörtner	Činohra
17. 11.	14:30	NO	Přelet nad kukaččím hnízdem - D. Wasserman	Činohra
19. 11.	19:00	L	Brouk v hlavě - G. Feydeau	Činohra
20. 11.	19:00	C	Kytice - K. J. Erben	Činohra
21. 11.	19:00	D	Sherlock Holmes: Vraždy vousatých žen - D. Drábek	Činohra
23. 11.	15:00		Prožij den baletky	Workshop pro děti
25. 11.	19:00		Louskáček – Kouzelný příběh - P. I. Čajkovskij	Balet
26. 11.	19:00		Louskáček – Kouzelný příběh - P. I. Čajkovskij	Balet
27. 11.	19:00		Louskáček – Kouzelný příběh - P. I. Čajkovskij	Balet
29. 11.	19:00	V	Želary - Z. Lapčiková, H. Litterová	Balet
30. 11.	17:00		Dokud nás lež nerozdělí - J. DiPietro	Činohra

» www.mdol.cz

MORAVSKÁ FILHARMONIE OLOMOUC

7. 11. – 19:00	Reduta, Olomouc	Závěrečný koncert festivalu MusicOlomouc 2024 Ondřej Adámek, Dusty Rusty Hush (2007); František Chaloupka, Stockhausen on Sirius (2015); Marek Keprt, Iření vzpění (2024); Georg Friedrich Haas, Klavírní koncert (2007); Rei Nakamura – klavír; Arash Yazdani – dirigent
12. 11. – 17:30	Mozartův sál, Olomouc	Misterios del Amor Dávné písně sefardských Židů, lidová hudba iberského světa a středomořské oblasti. Soubor Plaisirs de Musique; Eliška Tesařová – zpěv; Marta Kratochvílová – flétna; Marian Friedl – kontrabas; Kamil Slezák – perkuse; Jan Čizmář – loutna, kytara; Markéta Vejvodová – průvodní slovo, dramaturgyně
26. 11. – 19:00	Reduta, Olomouc	Klavírní recitál Matyáše Nováka „Milí moji ...“ Antonín Dvořák, Poetické nálady op. 85 (výběr); Antonín Dvořák / Matyáš Novák, Fantazie na motivy z opery Rusalka; Josef Suk, Klavírní skladby op. 7 (výběr); Leoš Janáček, Sonata pro klavír es moll 1. X. 1905 „Z ulice; Bedřich Smetana / Jindřich Kàan z Albestů Z českých luhů a hájů; Bedřich Smetana / Matyáš Novák, Vltava; František Kinský – mluvené slovo Matyáš Novák – klavír
29. 11. – 19:00	Reduta, Olomouc	Skvosty rakouské hudby Antonio Salieri, Falstaff, předehra k opeře; Arnold Schönberg, Koncert pro smyčcové kvarteto a orchestr B dur (podle Concerta Grossa op. 6 č. 7 Georga Friedricha Händela); Anton Bruckner, Symfonie č. 3 d moll; „Kukal Quartet; Eliška Kukulová – housle; Klára Lešková – housle; Daniel Macho – viola; Filip Rufer – violoncello; Martin Sieghart – dirigent

» www.mfo.cz

CHCETE TO SPOJIT?

TELEGRAPH LISTOPAD

so 2 11 <u>vernisaž</u> 17:30 ODD: ZUZANA SVATIK	út 19 11 <u>debata</u> 80/50 Kč 19:00 TTALK: ANITA PALAŠČÁKOVÁ
výstava <u>potrvá</u> do 6 11 2024	st 20 11 <u>debata</u> 140/100 Kč 17:30 TELEGrowth: MICHELLE LOSEKOOT
so 2 11 <u>přednáška</u> 100/50 Kč 18:30 PREZENTACE UMĚLCE: ZUZANA SVATIK	čt 21 11 (pouze TLG CLB) 17:00 KOMENTOVANÁ PROHLÍDKA TELEGRAPHU A VERNISÁŽ S ROBERTEM RUNTÁKEM
po 4 11 <u>film</u> 160 Kč 20:00 ODD: KINO EOS: JOHN SINGER SERGENT - MÓDA A PŮVAB	čt 21 11 <u>performance</u> 590 Kč 19:30 BLUE BURLESQUE SHOW: CLASSY
út 5 11 <u>stand-up</u> 280/240 Kč 20:00 OLOMOUC ENGLISH COMEDY: JOHN MCCOMBS	pá 22 11 <u>b-day</u> 5. NAROZENINY TELEGRAPHU! 12:00 SØREN DAHLGAARD: FOCENÍ PORTRÉTŮ ----- 17:30 ODHALENÍ SOCHY SABINY KNETLOVÉ ----- 18:00 FLOTSAM & JETSAM: DERNISÁŽ & JÓGA S JAKEM CHAPMANEM & MARKEM SANDERSEM
pá 8 11 <u>debata</u> 18:00 ODD: MODERNÍ ARCHITEKTURA A MĚSTO OLOMOUC?!	po 25 11 <u>film FK</u> 140/120/100 Kč 20:00 THE APPRENTICE - PŘÍBĚH TRUMPA
po 11 11 <u>film FK</u> 140/120/100 Kč 20:00 ODD: IDENTITA - FILM O ČESKÉM GRAFICKÉM DESIGNU	út 26 11 <u>film+předn.</u> 140 Kč 19:00 VĚDA VE FILMU: VETŘELEČ
st 13 11 <u>debata</u> 140/100 Kč 17:30 TELEGrowth: MARTIN KAVKA	st 27 11 <u>debata</u> 140/100 Kč 17:30 TELEGrowth: MILOŠ ČERMÁK
st 13 11 <u>výstava</u> 18:00 FLOTSAM & JETSAM: KOMENTOVANÁ PROHLÍDKA A KŘEST KATALOGU	so 30 11 <u>film 6+</u> 140/120 Kč 15:00 TÉČKO: BAMBI, PŘÍBĚH ŽIVOTA Z LESŮ
so 16 11 <u>film 3+</u> 140/120 Kč 15_00 TÉČKO: KAMARÁDI Z PAPUCHALCOVY SKÁLY	
po 18 11 <u>film FK</u> 140/120/100 Kč 20:00 CALIGULA: THE ULTIMATE CUT (18+)	

U filmů označených FK mají členové Filmového klubu Telegraph po předložení členské karty nárok na slevu 20 Kč. Více informací na recepci Telegraphu. Telegraph je dobře dostupná komunitní centrála pár kroků od olomouckého hlavního nádraží. Jsme na dosah, tak se s námi klidně spojte. Sledujte nás na FB a iG!

TELEGRAPH ●● JUNGMANNOVA 3, OLOMOUC
49°35'26.6"N 17°16'34.6"E
#TLGRPH WWW.TELEGRAPH.CZ

@telegraph .CZ

KALENDÁŘ KULTURNÍCH AKCÍ OLOMOUC | LISTOPAD 2024

5. listopadu | úterý

Hodolanské varhany
benefiční varhanní koncert
18:00 | kostel Panny Marie
Pomocnice křesťanům

Talvi Hunt
koncert
19:00 | kaple Božího Těla

6. listopadu | středa

Večerní prohlídka vily Primavesi
komentovaná prohlídka
17:00 | vila Primavesi

Netradiční náboženství a sekty. Hrozba nebo výzva?
přednáška
17:00 | Červený kostel

7. listopadu | čtvrtek
MusicOlomouc 2024
závěrečný koncert
19:00 | Reduta

8. listopadu | pátek
Billy Cobham + Time Machine
koncert
20:00 | Bounty Rock Cafe

9. listopadu | sobota
Abba Mania
koncert
19:00 | kino Metropol

12. listopadu | úterý
Cesta k sídlišti. Poválečná bytová výstavba v Olomouci
přednáška
17:00 | Červený kostel

Misterios del Amor
písňe sefardských Židů
a lidová hudba iberského světa
17:30 | Mozartův sál

13. listopadu | středa
Snow Film Fest Olomouc
přehlídka outdoorových filmů
19:30 | kino Metropol

14. listopadu | čtvrtek
Pisňový večer s Adamem Plachetkou
koncertní vystoupení
19:00 | Reduta

16. listopadu | sobota
Celý život
filmová projekce
20:00 | kino Metropol

17. listopadu | neděle
35. výročí sametové revoluce
lampionový průvod, pietní akt,
ohňostroj
16:15 | nám. Republiky
- tř. 17. listopadu

19. listopadu | úterý
Kabelkový veletrh
benefiční akce
16:00 | Envelopa Office Center

21. listopadu | čtvrtek
Online komunikace se státem
přednáška pro seniory
10:00 | Knihovna města
Olomouce

22. listopadu | pátek
UP Business Camp
konference o podnikání
9:00 | Pevnost poznání

Pocita Petru Junkovi
koncert
20:00 | Jazz Tibet Club

24. listopadu | neděle
Aquatera
prodejní burza
8:00 | Výstaviště Flora

29. listopadu | pátek
Skvosty rakouské hudby
koncert MFO
19:00 | Reduta

30. listopadu | sobota
Hvězdný gauč Antonína Baudyš
talk show
19:00 | kino Metropol

INFORMAČNÍ CENTRUM OLOMOUC

Horní náměstí – podloubí radnice
☎ +420 585 513 385 | +420 585 513 392
infocentrum@olomouc.eu | 📧 Olomouc Tourism
#myolomouc | Otevřeno denně | eshop.olomouc.eu
tourism.olomouc.eu

Moravské divadlo zavádí hlídání dětí během představení

Služba hlídání dětí během vybraných víkendových odpoledních představení je novinkou v Moravském divadle. Zatímco rodiče vyrazí na představení, děti zabaví zkušení lektoři.

„Cílíme tím na rodiny s dětmi, přesněji na rodiče. Rodinné programy připravuje třeba náš divadelní Ateliér, ale když si chtějí manželé nebo partneři vyjít bez dětí, leckdy to může být komplikované,“ uvedl ředitel divadla David Gerneš.

Divadlo proto navázalo spolupráci s Rodinným centrem Olivy, které pro

děti připravuje zábavný a edukační program přímo v jejich prostorách na ulici 8. května 27.

„Chceme, aby to pro rodiče i děti bylo co nejkomfortnější. Cestou do divadla rodiče děti zavedou do Oliv. Po představení si je zase vyzvednou,“ přiblížil Gerneš. Chůze zabere pět minut.

„Děti si u nás vyzkoušejí pohybové a dramatické hry pro sebeuvědomění v prostoru, vzájemnou spolupráci i soustředění,“ doplnila ředitelka RC Olivy Jana Petřivalská. Jejich program je

vhodný pro děti od tří do deseti let, které vydrží být po dobu představení bez přítomnosti rodiče.

Hlídání přijde na 150 korun. ■ dtx

Kafka a židovská mystika

Sedmnáctý ročník festivalu Dny židovské kultury Olomouc se bude konat od 10. do 26. listopadu. Přinese židovskou mystiku v tradičním pojetí a poodhalí i „tajemství“ spojená s magickým významem písmen hebrejské abecedy. Bude se věnovat merkavám, amuletům a samozřejmě i Golemovi a jeho reflexím v literatuře, filmu a umění obecně. Židovskou mystikou byl fascinován i Franz Kafka, jehož 100. výročí úmrtí si letos připomínáme. I na jeho tvorbu se proto zaměří jedna linie festivalu. Kompletní program najdete na webu muo.cz/central/dzko. ■ dtx

Pocta Petru Junkovi v Jazz Tibet Clubu

Inovativní, syntetický přístup ke kompozici a nenapodobitelná autenticita klavírního stylu Petra Junka zanechaly otisk na olomoucké jazzové scéně. A právě této jazzové legendě bude věnován koncert v Jazz Tibet Clubu 22. listopadu.

Na pódiu se sejde celá řada zvukných jmen olomouckého jazzu v čele s Emilem Viklickým. Představí se i Lubomír Kovářík, dlouholetý Junkův spoluhráč, společně s Richardem Mlynářem, Lukášem Marečkem, Romanem Mlynářem, Petrem Chrobákem nebo Filipem Tailorem.

„Zazní kompletní průřez tvorbou Petra Junka, od známých, vydaných skladeb až po dosud nezveřejněné kompozice a autentické nahrávky,“ naznačil dramaturgii večera Filip Tailor, který k nedožitým osmdesátinám Petra Junka chystá s Hudebním Institutem a celou řadou hudebníků velkolepou poctu jeho dílu.

Rodák z Tábora Petr Junk po absolvování hudební výchovy na Pedagogické fakultě Univerzity Palackého a následném studiu kompozice na JAMU u Milošlavy Ištvana se začal intenzivně věnovat vlastní tvorbě. Jeho inovativní přístup k jazzu se projevoval zejména v experimentu s formální asymetrií, tektonickou výstavbou kompozic a využíváním

různých hudebních vrstev. Inspiraci čerpal nejen z jazzové tradice, ale také z rocku, latinskoamerické hudby a dokonce i z moravského folkloru. Největším úspěchem jeho kariéry je bronzové umístění na prestižní mezinárodní skladatelské soutěži konzervatoře v Monacu se skladbou Nový prostor.

Koncert začíná v pátek 22. listopadu ve 20 hodin a vstupenky jsou v předprodeji na webu hudebniinstitut.cz. ■ dtx

SKVOSTY RAKOUSKÉ HUDBY

Rok 2024 byl v Olomouci vyhlášen rokem rakouské kultury, která se promítá i do kulturních akcí. Jedním z vrcholů Rakouské sezony v Olomouci bude koncert *Skvosty rakouské hudby*, který zazní 29. listopadu.

Moravská filharmonie tento večer věnuje výročí 200 let od narození jednoho z největších představitelů romantického symfonismu Antona Brucknera. Jeho hudba oslovuje svou monumentální a duchovní hloubkou. Na koncertě zazní slavná Třetí symfonie, kterou dokončil během pobytu v Mariánských Lázních.

Program večera povede rakouský dirigent Martin Sieghart, uznávaný odborník na Brucknerovu hudbu, který předvede své interpretační mistrovství. Vedle Brucknerovy symfonie zazní také méně obvyklé, zajímavé dílo pro smyčcové kvarteto a orchestr od Arnolda Schönberga.

Do konce roku se v rámci Rakouské sezony posluchači mohou těšit ještě na Vánoce s Mahlerem a Mozartem 19. prosince. ■ dtx

RAKOUSKÁ SEZONA VYVRCHOLILA PŘEDSTAVENÍM OLOMOUCE NA AMBASÁDĚ VE VÍDNI

Svatováclavskými slavnostmi na českém velvyslanectví ve Vídni vyvrcholila Rakouská sezona, kterou na začátku letošního roku vyhlásila Olomouc. Pro tuto příležitost připravilo město společně s Olomouckým krajem, Univerzitou Palackého a Muzeem umění prezentaci svých aktivit, turistických atrakcí, kulturních vystoupení i ukázek regionální gastronomie.

Letošní 25. ročník tradičního Svatováclavského posvícení představil krásy města Olomouce a regionu. Na program zavítaly stovky významných hostů a desítky novinářů. „Večer přilákal rekordních pět stovek návštěvníků, z velké části šlo o zástupce a členy krajských spolků žijících v Rakousku, kteří si přišli připomenout naši kulturu, tradice a gastronomii. Zároveň dostali i spoustu tipů na výlety, takže věřím, že by to k nám mohlo pomoci přilákat spoustu turistů,“ popsal náměstek primátora pro kulturu a cestovní ruch Viktor Tichák.

Tvarůžky i koláčky

Muzeum umění přivezlo výstavu olomouckých fotografií i interaktivní expozici, Univerzita Palackého připravila program pro děti z Pevnosti poznání a chill-out zónu. Hosté se mohli pokochat vystoupením Hanáckého folklorního spolku a užít si i představení některých pasáží tradiční hanácké svatby. Nechyběla ani Cimbálová muzika Moravské filharmonie. Olomoucký kraj prezentoval u stánků místní speciality, včetně tvarůžkové cukrárny, město Olomouc pak kromě propagačních turistických materiálů nabídlo degustaci hanáckých destilátů či hanácké koláčky.

„Myslím, že Olomouc se ve Vídni prezentovala v tom nejlepším světle. Ohlasy návštěvníků byly nadšené. Mnozí z nich mi osobně říkali, že u nás ještě nebyli, ale určitě se přijdou podívat, a ti, kteří už Hanou navštívili, se rádi vrátí,“ komentoval akci primátor Mirek Žbánek.

Věnc pro Eduarda Hölzela

Olomoučané se po celý rok mohli seznamovat s rakouskou kulturou či

gastronomií. „Olomouc byla kdysi německy mluvícím městem a s Rakouskem nás pojí řada vazeb,“ vysvětlil primátor Žbánek.

Na programu Rakouské sezony v Olomouci nechyběly výstavy, koncerty, workshopy, divadlo, film i společenské akce nebo návštěvy rakouských osobností. Pomyslným vyvrcholením sezony byl Rakouský den 7. září na Horním náměstí.

„Rakousku jsme se zatím příliš nevěnovali, protože tam nemáme partnerské město. Ale to se možná i díky naší prezentaci ve Vídni brzy změní,“ doplnil náměstek Tichák.

Součástí slavnostního zahájení Rakouské sezony byla připomínka 180. výročí od založení nakladatelství Hölzel Verlag v Olomouci. Olomoucký a vídeňský knihkupec a nakladatel Eduard Hölzel (1817–1885) patřil k významným postavám olomouckého společenského a kulturního života druhé poloviny 19. století. Ve svých 27 letech založil v říjnu 1844 na Horním náměstí obchod s knihami, uměním a hudebninami. Dílo Eduarda Hölzela připomněla výstava a konference v Červeném kostele, návštěvu Vídně pak zakončili zástupci města položením věnce na jeho hrob na tamním Ústředním hřbitově.

Program Rakouské sezony pokračuje v Olomouci až do konce roku. Kompletní programová nabídka je zveřejněna na webu: www.rakouskasezona.olomouc.eu. ■ jed

AMERIČTÍ HASIČI BYLI S VÝCVIKEM V ČESKÝCH PODMÍNKÁCH SPOKOJENI

Počátkem října vyrazili z Olomouce domů do Owensboro zpět američtí hasiči. Záchranáři z partnerského města pobývali na Moravě týden.

Cestování mezi městy Olomouc a Owensboro jim zabralo dvacet čtyři hodin. „Vzdálenost mezi zeměmi je největší překážkou v navázání častější spolupráce, výměny zkušeností a dovedností, proto se budeme snažit najít i online platformu, jak se vzájemně obohatovat,“ zhodnotil dobré vztahy mezi hasiči ředitel Hasičského záchranného sboru Olomouckého kraje Karel Kolářík.

Během jednoho týdne měli Američané možnost zažít vše, co k hasičům patří. Začali zábavným požárním sportem, který si měli možnost sami vyzkoušet, ale také zjistili, jak se z dětí, potažmo mládeže vychovává budoucí generace profesionálních a dobrovolných hasičů, a to jejich zapojením do dění okolo práce sborů dobrovolných hasičů a soutěžení v požárním sportu, ve kterých soutěží už děti od šesti let.

Hašení i vyprošťování

Hasiči z Kentucky vyzkoušeli různé druhy hašení, záchranné práce ve výškách, ale

i vyprošťování z havarovaných vozidel za pomoci hydraulických vyprošťovacích nástrojů. Na závěr výcviku měli možnost zhlédnout prezentaci oděvní firmy Deva F-M, která vyrábí hasičské vybavení se sloganem Chránit ty, kteří chrání nás.

„Byli jsme opravdu mile překvapeni, jak moc se na ochranu zdraví českých hasičů dbá. Také si uvědomujeme, jak velké nebezpečí pro hasiče představuje rakovina plic způsobená nebezpečnými zplodinami při hoření, ale v amerických podmínkách, co se týče vybavení hasičů a s tím spojené ochrany zdraví při práci hasičů nejsme zdaleka na tak vysoké úrovni,“ komentoval vybavení Robbie Greif, americký hasič, který vyučuje mimo jiné i hašení ve flashover kontejneru v hasičské škole The Fire Academy of Kentucky.

Do Kentucky

I přes počáteční nejistotu, zda se výcvik, který byl plánovaný půl roku předem, podaří uskutečnit kvůli nečekanému příchodu povodní, vše proběhlo skoro podle plánu.

„Dalším krokem bude domluvit se na návštěvě olomouckých zástupců ve městě Owensboro v Kentucky. Chtěli bychom postupovat stejně, tedy první návštěva by spočívala v ukázce vybavení a práce hasičů, druhá cesta za účasti profesionálních a dobrovolných hasičů by už zahrnovala praktický výcvik,“ nastínil budoucnost výměnného programu mezi městy Owensboro a Olomouc Jan Langr, vedoucí odboru ochrany magistrátu. ■ mmo

CÍTÍTE, CO VAŘÍ SOUSED?

PŘED ČIŠTĚNÍM

PO ČIŠTĚNÍ

Toto dýcháte každý den z ventilačních šachet

Digestoře, WC a Koupelny

Kontrola kamerou
ZDARMA

Kontakt:

info@plicedomu.cz

www.plicedomu.cz

+420 730 520 360

Proč se dělá srážka vody v Holici zrovna v těchto dnech a jak to bude dál s výukou němčiny na olomouckých školách?

Rubrika Otevřená radnice přináší každý měsíc odpovědi na vaše otázky. Mohou se týkat čehokoliv, vždy dostanete odpověď od zvolených zástupců samosprávy nebo kompetentních úředníků.

Při takzvané srážce vody v Mlýnském náhonu v Holici, v ulici U Potoka, dochází k usychání vzrostlých vrb, které opadávají a znečišťují ulici i okapové svody. Zastavování vody bylo dříve zdůvodňováno nutnými stavebními opravami koryta. V současnosti k žádným stavebním činnostem nedochází. Myslím si, že stávající stav je z hlediska životního prostředí neúnosný.

František Krátký

Srážka vody je dána rozhodnutím státní správy, tedy vodoprávního úřadu odboru životního prostředí, a má přímou souvislost s provozem mlýna v Holici. Mlýnáři jsou totiž uloženy povinné opravy a údržba technických zařízení mlýna, stejně tak jako čištění nebo

údržba a opravy vodního toku a technologií. Ty slouží jak provozu mlýna, tak i sádkám rybářů, kteří sídlí naproti mlýna v ulici Přemysla Oráče. Mlýnář v rámci srážky vody čistí česla a část toku včetně rybniční nádrže.

V minulosti byla v ulici U Potoka obnovena vrbová alej, a to zejména na přání místních obyvatel a pamětníků, jako připomínka toho, jak to zde kolem Hamerského náhonu dříve vypadalo. Vrbu nyní město pravidelně udržuje. V době srážky vody v Hamerském potoku odbor městské zeleně pravidelně provádí ořezy břehového porostu stromů. Kvůli parkujícím vozidlům obyvatel ulice U potoka přímo pod vrbami se zde také často prořezávají větve visící k zemi, které zasahují do parkovacích míst. Díky hlubokému kořenovému systému je srážka vody nijak neovlivňuje.

Mírek Žbánek
primátor

Je úžasné, jak propojujete a sdílíte českou a rakouskou kulturu přímo ve Vídni, kde žije spousta českých krajanů. Kultura, vzdělávání a osvěta je velmi důležitá, zejména pro náš region. Jsem absolventkou Univerzity Palackého, oboru německý jazyk, který je mojí srdeční záležitostí již téměř 30 let. Poměrně horší je ale situace v místních základních školách – německý jazyk je odsunut na druhou až třetí kolej, což vnímám jako velkou chybu. Velice mě to trápí, vždyť tady máme takové skvosty v podobě německé knihovny a mnoho dalších možností a hlavně Rakousko je náš blízký soused, se kterým nás pojí kulturní i historické kořeny.

Zdenka Kraftová

Sám jsem absolventem germanistiky, proto váš názor zcela sdílím. Přesto město nejde cestou plošného zavádění například němčiny jako druhého cizího jazyka na všech školách – toto musí vzejít z přirozené poptávky, kterou se snažíme v lidech probouzet právě i takovými projekty, jako byla letošní Rakouská sezona v Olomouci. Jako učitel německého jazyka vím, že zájem o němčinu jako cizí jazyk probíhá ve vlnách. Sousedství s Rakouskem a Německem je skutečnost, která vždy řadu prakticky smýšlejících žáků i jejich rodičů přiměje minimálně uvažovat o němčině jako vhodném cizím jazyce k učení a studiu. V tomto jsme nápomocni i v propojování příslušných kateder Univerzity Palackého s žáky a studenty. Univerzita žákům přináší informace o počtu sídel německých a rakouských firem v Olomouckém kraji, což je neoddiskutovatelná výhoda volby němčiny. Věřím proto, že doba výuky němčiny zdaleka nekončí.

Viktor Tichák
náměstek primátora

**ZAJÍMÁTE SE O SVÉ OKOLÍ, O SVÉ MĚSTO A CHCETE SE NA TO ZEPTAT?
TRÁPÍ VÁS NĚCO? VRTÁ VÁM NĚCO HLAVOU...?**

Zeptejte se e-mailem na adrese: otevrena.radnice@olomouc.eu

30-31/ květen
2025
KORUNNÍ PEVNŮŠTKA OLOMOUČ

ŠANTOVKA

RYBIČKY 48 ♥ HARLEJ
JELEN ♥ TRAKTOR ♥ TŘI SESTRY
TRAUTENBERK ♥ VYPSANÁ FIXA
ADAM ĎURICA ♥ INÉ KAFE ♥ HELENINE OČI
SOFIAN MEDJMEDJ ♥ BRIXTN

slavnosti.cz

DARUJ K VÁNOCŮM ZÁŽITEK

INZ241105

4 TENOŘI

a Unique Quartet

! TIP NA VÁNOČNÍ DÁREK !

koupit vstupenku zde

galakonzert

25.2.2025 | 19:00 HOD.

Výstaviště Flora

OLOMOUČ

PŘEDPRODEJ: on-line na: WWW.TICKETEVENT.CZ

INZ241107

LS KAMENICTVÍ

Lukáš Steininger

- ▶ VÝROBA POMNÍKŮ
- ▶ ZHOTOVENÍ ŽULOVÝCH KRYCÍCH DESEK A RÁMŮ
- ▶ ZHOTOVENÍ PÍSMÁ
- ▶ DOPLŇKY - SVÍTILNY, VÁZY, MÍSY, FOTOKERAMIKA
- ▶ KOMPLETNÍ KAMENICKÉ PRÁCE

Týnecká 621/21, Olomouc

e-mail: info@kamenictviolomouc.eu, tel.: 608 511 042

www.kamenictviolomouc.eu

INZ241106

www.lekarna.agel.cz

DARUJTE ZDRAVÍ POD STROMEČEK

K NÁKUPU
DOPLŇKŮ
STRAVY
AGmed

NAD 300 Kč
DÁREK

Vitamin C s příchutí
pomeranče rozpustný
ve vodě a vánoční taška

15. 11. – 31. 12. 2024

*Akce platí na nákup volně prodejného sortimentu značky AGmed.

Nejbližší Lékárnu AGEL najdete v Poliklinice AGEL Olomouc,
Jeremenkova 40/1056.

INZ241108

Dušičky před sto lety: plné tramvaje a ceremoniály na hřbitovech

Listopadové dny mají specifickou atmosféru. Není asi náhodou, že právě k této fázi podzimu se od pradávna váží vzpomínky na zemřelé.

V křesťanské Evropě se jim říká Památka věrných zemřelých, nynější varianta zní Památka zesnulých a první zmínky o jejím slavení máme už z roku 998. Obdobné tradice ovšem mají hlubší kořeny v pohanických pravěkých kulturách. A jak to vypadalo během „dušiček“ v Olomouci před sto lety?

Především zdůrazněme, že se tyto svátky slavily skutečně všeobecně a intenzivně a týkalo se to prakticky veškeré tehdejší populace. Pro církev je tato památka jedním z hlavních svátků roku, a i když před sto lety mnozí lidé římsko-katolické řady opouštěli buď ve prospěch jiných církví, nebo kolonky „bez vyznání“, tradice Dušiček byla mimořádně silná.

Davy v blátě

Davy lidí mířily nejen na ústřední hřbitov, ale na všechna svatá pole v Olomouci a okolí. Bylo zcela běžné, že se na hřbitovech konávaly veřejné ceremoniály, a to opět platilo pro všechna taková místa, nejen neředínský centrální hřbitov. Jeden takový slavnostní ceremoniál za účasti osobností veřejného života, a především zástupců všech vojenských jednotek v Olomouci dislokovaných, se odehrával například na vojenském hřbitově v Černovíře. Zde prý byla návštěvnost obzvláště velká, snad i proto, že od konce první světové války uběhlo teprve šest let. Hroby byly jednotně vyzdobeny, hrála vojenská hudba, zazněla československá a jihoslovenská hymna.

Nejpočetnější zástupy lidí ovšem mířily právě do Neředína, což prozíravě zohlednily městské elektrické dráhy. Z Horního náměstí jezdily do Neředína a zpět v nepřetržitém provozu čtyři tramvajové vozy, další mimořádné spoje jezdily od hlavního nádraží. Zatímco list Našinec byl s nabídkou tramvajových spojů spokojen, podle Moravského večerníku jich mohlo být ještě více: „Pouliční dráha ani nestačila tak silné frekvenci, ačkoliv správa provozu včas učinila potřebná opatření ke zdoání návalu. A tak dlouhá řada lidí trpělivě šlapala olomoucké bláto směrem k ústřednímu hřbitovu.“ Mimochodem, to bláto bylo i mezi hroby. „Trapně působilo, že správa tohoto hřbitova nepostarala se o úpravu cest, takže

návštěvníci hřbitova zapadali tam po kotníky do řídkého, mazlavého bláta,“ psal Moravský večerník.

Hroby v parku

Specifikem této doby v Olomouci byla přetrvávající existence starého hřbitova U Dřevěného zvonu. Toto pohřebiště z 80. let 18. století bývalo v místech dnešních Smetanových sadů a před sto lety z něj zbývalo už jen torzo. Část starých hrobů byla přenesena na neředínské pohřebiště, vybudované v letech 1898 až 1901. Mnozí nebožtíci však zůstávali i nadále zde, ostatně při budování výstaviště Flora se na kosterní ostatky opakovaně narazilo.

V listopadu 1924 si katolický list Našinec povzdychl, zda nezůstane nepovšimnut: „Ač už mnohé a mnohé zpráchnivělé kosti nebožtíků byly odtamtud přeneseny na hřbitov nový, mnozí olomučtí výtečníci, na starém hřbitově odpočívající, čekají však dosud, že jejich pozůstatky nepřijdou v zapomenutí...“ Nakonec prý i sem pár potomků, vzpomínajících na své prapředky, přineslo nějakou tu svíci a květiny.

Tisíce světél

Do všedního života se Dušičky 1924 promítly také. Ve školách bylo volno, úřady měly zkrácenou úřední dobu. Mnohem více lidí než dnes mířilo tehdy na významné mše svaté do kostelů. Většina obchodů byla zavřená a ty otevřené si stěžovaly na chabou tržbu. Jediný, kdo vydělával, byli prodejci květin a svíci před hřbitovními branami. Žádné blikající či zářící oranžové dýně ani tichá bílá strašidla ulice města nezdobila, Halloween se tehdy ještě nekonal. Ze všech hřbitovů, nejvíce z toho neředínského, ale zářily stovky a tisíce světél, které zvěstovaly, že na své zemřelé my živí aspoň v tyto dny vzpomínáme. ■ Michal Foltá [ext]

PAMÁTKA ZESNULÝCH

Památku věrných zemřelých zavedl roku 998 svatý Odilo, opat z kláštera Cluny. Odtud se slavení rozšířilo po všech benediktinských klášterech. V roce 1915 dovolil Benedikt XV. sloužit tři mše všem kněžím, jednu na úmysl papeže, jednu za duše v očistci, jednu za jiný úmysl. V této době se na Dušičky pořádaly průvody na hřbitovy, zdobily se hroby.

Mráz přichází v neděli

Listopad před sto lety znamená ostrý začátek zimy. I když ještě na Dušičky prší a na špatně udržovaných olomouckých komunikacích je blátivo, už v první polovině listopadu je tady solidní zimní mráz. Ne nějaké ranní přízemní mrazíky, ale taková zima, že mrzne po celý den. Poprvé mrzne po celý den v neděli 9. listopadu. „Občanstvo omezilo se na dopolední promenádu, která odehrávala se povětšinou již v úborech kožíšinových.“

Romuald Promberger slaví!

Nejslavnější nakladatel a podnikatel v historii olomouckých knihkupectví český vlastenec Romuald Promberger slaví v prosinci 1924 čtyřicáté narozeniny svého podniku. I když, spíš to je tak, že už od listopadu jej oslavují jeho velcí příznivci a fanoušci v dobovém olomouckém tisku. Vychází dlouhé oslavné články o tom, co všechno pro českou společnost Promberger udělal. A je toho opravdu hodně. Knihkupec a vydavatel po desítky let vydává české knihy, v jeho knihkupectví se prodávají časopisy z Prahy a dalších míst českých zemí, zakoupíte zde pohlednice, učebnice, kalendáře, reprodukce slavných obrazů i mapy. Jeho knihkupectví je v časech rakouské monarchie pomyslným i doslovným salónek české měšťanské menšiny, schází se u něj hudebníci, protože hudbu podporuje a vydává i hudebníny. V českých zemích se proslaví vydáváním perfektní práce jiné olomoucké osobnosti – Národní květena zemí koruny české od profesora Františka Polívky. Své knihkupectví v domě na rohu ulic Ostružnická, Opletalova a Horního náměstí vede až do roku 1932, kdy umírá.

Školáci ve večerních hostincích

V Olomouci se mezi školou povinnými hochy rozmáhá nový způsob přivýdělní. Chodí po hostincích a kavárnách a nabízejí k prodeji noviny. Začíná se prý zvedat vlna stížností, že školáci se mají doma připravovat do školy, a ne trávit večery chozením po výčepech, ale úřady proti tomu nic nepodniknou. ■ mif

POMŮCKA: AGAMA, EDEL, NIJE, ŠUMA	UVĚST V ÚŽAS	ŘEMESLNICKÉ NÁRADÍ	ZN. MOUKY	PRASKLÁ	CEREMONIÁL		ZKRATKA NAŠÍ BYVALÉ MĚNY	V TOMTO ROCE	VELMI NÁPADNÝ	ŽLUTÝ PTÁČEK	KORÁLOVÉ OSTROVY	OSTROV U NOVÉHO ZĚLANDU		NEOB-RATNÝ	BRAZIL. FOTBALISTA	ZRNO	ŽVANIL					
KOLEM							AUSTR. VACNATEC						ANGL. HNÍZDO									
DO VĚTŠÍ HLOUBKY							VYČKÁVATI RUSKÉ UKAZOVACÍ ZÁJMENO						NĚMECKY UŠLECHTILÝ									
EGYPT. BŮH			1 ČÁST TAJENKY OMYT VODOU A MYDLEM										SÚDÁNSKÉ SÍDLO STAV BEZ HLUKU									
NEPOD-LEHNOUT							VÁHATI								POVZDECH CITO-SLOVCE OBDIVU							
DRUH ÚČESU							MLÉČNÉ VÝROBKY						OBRAZ SVATÝCH									
MUŽSKÉ JMÉNO (19.5.)				2 ČÁST TAJENKY	ZNAČKA POČÍTAČŮ							OZDOBA NA POKRÝVCE HLAVY										
TUŽBA																		INICIÁLY HERCE VET-CHÉHO		OSEKATI	SAMO-STATNÝ STÁT V ITÁLII	SPOR-TOVKYNĚ
	GENE-TICKÝ PRVEK	TĚLNÍ VÝMĚŠEK EPOCHA STŘEDOVĚ-KÉHO UMĚNÍ																	DRUH HVĚZDY OKVĚTNÍ PRAŠEK			
AMER. JEŠTĚR						ZÁKL. JEDNOTKA EL. PROUDU	DOMÁCKÝ TEODOR		UZENINA	LÁKADLA	ODCHY-CENÍ		PROSIT SLOVEN-SKÝ ANGL. DEN									
POMAZÁ-VAT															POLOVODI-COVY OBVOD MIMO-ZEMŠTAN							
KÓD ITÁLIE			ANGL. ČAS ŇADRO							ČÁST ŠPANĚL-SKA PŘED-LOŽKA												
ANGL. PSC				ISLAND-SKÁ HORA	ALARMY NÁZEV HLÁSKY V										SKUTEČ-NOST ZNAČKA MACHU							
ŽLUTO-HNĚDÉ							3 ČÁST TAJENKY						DOPIS Z VĚZENÍ									
FILMOVÝ PRACOV-NÍK							OČIŠTĚN (VODOU)						DOMÁCKÝ ANNA									

TAJENKA

Většina žen se snaží změnit svého muže, a když ho změní...

— Marlene Dietrich (1901–1992), německo-americká zpěvačka a herečka

Tři vylosovaní výherci dostanou dvě volné vstupenky do Aquaparku. Tajenku

křížovky zasílejte **do 16. listopadu** poštou na adresu – Magistrát města Olomouce, Horní náměstí 583, 771 27 Olomouc. Obálku označte „Tajenka“. E-mailem na: tajenka@olomouc.eu. Nezapomeňte prosím uvést své jméno, telefon a poštovní adresu.

Tajenka z minulého čísla: Dovede-li se člověk zasmát sám sobě, nevyjde ze smíchu po celý život. (Seneca)

Úspěšní luštitelé: Miloš Viktorjenik, Dagmar Chytilová, Lenka Janovská.

SUDOKU

9			1	5		7		8
	6	5		4	7		3	
	4	7	9		2	1		6
	7	1	5		3	4		
5		2	7	9				
4		9			1	5		
			4	7	9		1	
	1	8	6					
9						6	2	5

						8		4
		1						
	5	3	1	2				
				9	6			
7				1	6			
1				5	3			
		2		7		8	6	
6	1					5	3	
4			6	8				

		9	2			1		
		6						
						4		8
6	1					2		
			3	9		6	7	
	5		1	6			4	
	4			2	1			
	9			8			6	
		9		7				4

TIRÁŽ

Olomoucké listy ČASOPIS OBČANŮ STATUTÁRNÍHO MĚSTA OLOMOUCE • měsíčník | ročník 26 | číslo 11 | vychází 5. 11. 2024

Vydává: statutární město Olomouc – Rada města Olomouce • Adresa: Horní náměstí 583, 779 11 Olomouc IČO: 00299308 Registrace: MK ČR E 11006, ISSN 2787-9143 • Telefon: 585 513 263, 585 513 341 • E-mail: redakce@olomouc.eu • Web: listy.olomouc.eu • Redakční rada: Milošlav Tichý, Vladimír Prášil, Otakar Štěpán Bačák, Martin Šinkovský, Dominika Kovaříková, Andrea Hanáčková, Martin Hála, Pavel Konečný • Fotografie ve vydání: Jakub Čermák, Vojtěch Duda, Jan Andreáš, Miloš Dostál, Daniel Schulz, Lenka Grässleová, Pavel Konečný, Petr Vrabec, Tereza Hrubá, Václav Jirásek, Jaroslav Pavel, Petr Jehlár, Lukáš Navara, Tomáš Prycl, Potravinová banka, Depositphotos, MUO, UP, MDO, FNOL, MMOL • Inzerce: Jana Juráková, inzerce@olomouc.eu, 773 617 353 • Sazba: Jan Hřinda - Machovský s. r. o. • Tisk: SAMAB Press GROUP, a. s. • Distribuce: Česká pošta, s. p. • Náklad: 55 000 ks
Periodický tisk územního samosprávného celku • Neprodejné

LAMPIONOVÝ PRŮVOD

**35. VÝROČÍ
SAMETOVÉ
REVOLUCE**

**NEDĚLE
17. LISTOPADU**

PR2411062

13:30–18:00

**Výstava panelů o sametové revoluci 1989
na Univerzitě Palackého v Olomouci**
Filozofická fakulta UP, Křížkovského 10

14:00

Uvedení knihy Můj přítel Josef Jařab
Filozofická fakulta UP, Křížkovského 10, aula

15:30

**Promítání dokumentů zachycujících
olomouckou revoluci**
Filozofická fakulta UP, Křížkovského 10, aula

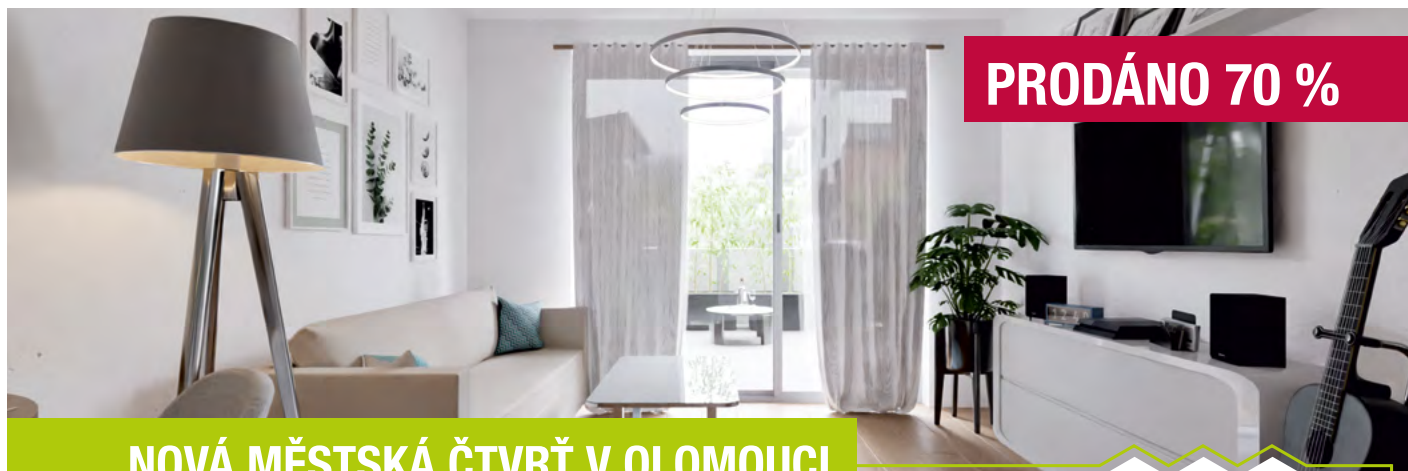
16:15

Lampionový průvod
nám. Republiky směr ul. 1. máje – ul. Jiřího
z Poděbrad – ul. U Reálky – třída 17. listopadu

17:11

Pietní akt a ohňostroj
před Právnickou fakultou UP
Vojenská hudba Olomouc | kladení věnců
k Památníku bojovníků za svobodu
a demokracii | ohňostroj

olomouc.eu

NOVÁ MĚSTSKÁ ČTVRŤ V OLOMOUCI

MODERNÍ BYTY

2+kk až 4+kk 45 m² - 100 m²

Čtyřpodlažní bytové domy v klidné lokalitě blízko centra Olomouce nabídnou nové byty všech dispozic a investiční ateliéry. Jejich pozitivem bude zejména umístění a kvalitní vybavení. Do svých nových domovů se majitelé budou stěhovat od začátku roku 2026. Z Šibeníku budou mít všude blízko, je to ideální místo pro příjemné a pohodové bydlení se všemi službami na dosah.

Domluvte si schůzku a prohlídku na stavbě.

Prodejní kancelář: tř. Jiřího Pelikána 1389/5, 779 00 Olomouc

INVESTIČNÍ ATELIÉRY

1+kk 31 m² - 43 m²

BYTY ŠIBENÍK

Alena Cajthamlová
Tel.: +420 730 817 038
E-mail: prodej@jth.cz
www.bytyšibenik.cz

INZ241109

XXIV.
Městský
bál

11. ledna 2025 | 19:30

VÝSTAVIŠTĚ FLORA OLOMOUC, PAVILON A

BOOM BAND JIŘÍHO DVOŘÁKA

ONDŘEJ RUML

O5 A RADEČEK

VEČEREM PROVÁZÍ

TEREZA KOSTKOVÁ

PŘEDPRODEJ ONLINE NEBO
V INFORMAČNÍM CENTRU OLOMOUC
MESTSKYBAL.OLOMOUC.EU